

UCHWAŁA NR XIX/117/08
RADY POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO
z dnia 20 października 2008r.

w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Włoszczowskim na lata 2008-2015

Na podstawie art. 4 ust 1, pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592; z 2002r.: Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 200 poz. 1688, Nr 214 poz. 1806; z 2003r.: Nr 162 poz. 1568; z 2004r.: Nr 102 poz. 1055, z 2007r.: Nr 173 poz.1218) w związku z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2008r. Nr 115, poz. 728) Rada Powiatu uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Włoszczowskim na lata 2008-2015” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

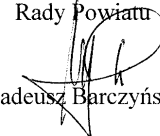
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Włoszczowskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący
Rady Powiatu

Tadeusz Barczyński

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/117/08
Rady Powiatu Włoszczowskiego
z dnia 20 października 2008r.

***POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W POWIECIE WŁOSZCZOWSKIM
NA LATA 2008-2015***

Opracowała: Renata Piątek

Włoszczowa 2008 r.

Spis treści:

Wstęp:	str. 3
Rozdział I: Charakterystyka Powiatu Włoszczowskiego	str.5
1.1. <i>Ludność w Powiecie Włoszczowskim</i>	str.7
1.2. <i>Sytuacja zdrowotna mieszkańców Powiatu</i>	str. 10
1.3. <i>Edukacja w Powiecie Włoszczowskim</i>	str. 12
Rozdział II: Diagnoza problemów społecznych Powiatu Włoszczowskiego	str.17
2.1. <i>Ubóstwo i wykluczenie społeczne</i>	str. 19
2.2. <i>Sieroctwo</i>	str. 27
2.3. <i>Bezdomność</i>	str. 34
2.4. <i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	str. 36
2.5. <i>Bezrobocie</i>	str. 37
2.6. <i>Niepełnosprawność i długotrwała choroba</i>	str. 46
2.7. <i>Przemoc w rodzinie</i>	str. 63
2.8. <i>Alkoholizm</i>	str. 67
2.9. <i>Narkomania</i>	str. 68
2.10. <i>Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego</i>	str. 74
2.11. <i>Starość</i>	str.75
Rozdział III: Kierunki działań pomocy społecznej na lata 2008-2015	str. 79
3.1. <i>Podstawy prawne pomocy społecznej</i>	str.79
3.2. <i>Zadania Powiatu Włoszczowskiego z zakresu pomocy społecznej</i>	str.80
3.3. <i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</i>	str.83
3.4. <i>Instytucje pomocy społecznej w Powiecie Włoszczowskim</i>	str.85
3.5. <i>Analiza SWOT-szanse i zagrożenia</i>	str. 86
3.6. <i>Analiza SWOT-mocne i słabe strony</i>	str. 87
3.7. <i>Cele strategiczne</i>	str.88
3.8. <i>Cele krótkoterminowe</i>	str. 89
3.9. <i>Harmonogram realizacji</i>	str. 92
3.10. <i>Ocena rezultatów</i>	str. 92
3.11. <i>Budżet</i>	str. 92
PODSUMOWANIE	str. 92
BIBLIOGRAFIA	str. 93

WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczną organizują zarówno organy administracji rządowej jak i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Celem pomocy jest także zapobieganie powstawaniu sytuacji określonych w art. 1 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenie pomocy społecznej powinno służyć także umacnianiu rodziny.

Potrzeby osoby i rodziny korzystającej z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej.

Zmiany w systemie pomocy społecznej w Polsce w ostatniej dekadzie wskazują na konieczność zmiany w modelu państwa. Przejście od systemu państwa opiekuńczego do modelu pośredniego wymaga też zmiany w pomocy społecznej, w jej podstawowych funkcjach i zasadach. Za najważniejsze w modelu pośrednim uznaje się tworzenie systemu, który motywuje do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych, podjęcia współdziałania z instytucjami pomocy społecznej, oraz współdziałanie rodziny osoby korzystającej z pomocy społecznej. Celem nadrzędnym powinno być pełne usamodzielnienie osób i rodzin znajdujących się przejściowo lub trwale w trudnej sytuacji życiowej. Problemem zasadniczym pomocy społecznej na terenie Powiatu Włoszczowskiego jest objęcie działaniami osłonowymi coraz to większej ilości osób i rodzin, które weszły do systemu.

Zmiany ustrojowe, jakie zostały wprowadzone w 1999 roku spowodowały, że część zadań pomocy społecznej przeszła do powiatów. Oprócz działających w gminach Ośrodków Pomocy Społecznej powstały Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie realizują zadania z zakresu administracji rządowej jak i zadania własne, wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz zadania wynikające z innych ustaw.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Włoszczowskiego ma na podstawie obecnego stanu rzeczy określić kierunki działań realizowanych przez samorząd powiatowy, działając we współpracy z samorządami gmin Powiatu Włoszczowskiego na okres kilkunastu lat, ustalić priorytety działań, wskazać kierunki tych działań, realizatorów oraz określić zakres instytucjonalnej i społecznej odpowiedzialności w realizacji strategii regulowanej systemem prawnym i organizacyjnym.

Zarządzeniem Starosty Włoszczowskiego został powołany **Zespół do Spraw Opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych** w następującym składzie:

1). Ilona Nowak	przewodniczący
2). Renata Piątek	członek

3). Dobrosława Urbańska	członek
4). Mirosława Majchrzak	członek
5). Maksymilian Stępień	członek
6). Edyta Kaliszczak	członek

Każdy z członków Zespołu otrzymał zadanie do wykonania, tj przygotowanie materiałów źródłowych do diagnozy, opracowanie strategii w rozbiciu na poszczególne problemy społeczne.

Zgromadzona została dokumentacja niezbędna do opracowania diagnozy stanu istniejącego.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali powiatu.

Diagnoza problemów społecznych, występujących na terenie Powiatu Włoszczowskiego została sporządzona w oparciu o dane, będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie oraz Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Ośrodków Pomocy Społecznej z poszczególnych gmin, Domu Pomocy Społecznej we Włoszczowie, Powiatowego Urzędu Pracy, Rodzinnego Domu Dziecka Nr 1 oraz instytucji i organizacji współpracujących z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie.

W oparciu o diagnozę została opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Włoszczowskiego na najbliższe lata, której celem jest rozwinięcie wszelkich działań w sferze pomocy społecznej.

Obecnie uczestniczymy w przejściu od modelu pomocy społecznej, którego zasadniczą funkcją było udzielanie przede wszystkim wsparcia finansowego, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Zawdzięczamy to rozwojowi ustawodawstwa, regulującego problematykę pomocy społecznej, poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej.

Praca socjalna stanowi istotny element pomocy społecznej. Jest to profesjonalna działalność, polegająca na pomaganiu jednostkom, grupom, lub społecznościom we wzbogacaniu, czy odtwarzaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania i tworzenia warunków społecznych sprzyjających osiągnięciu ich celów. Kierowanie się zasadami i prawodawstwem Unii Europejskiej obliguje nas do coraz większej profesjonalizacji tego zawodowego sektora fachowego pomagania.

Aby praca socjalna była skuteczna, powinna podjąć inicjatywę w zakresie wytyczania norm, kryteriów oceny i modeli przepracowywania wszystkich nowych zagrożeń.

Systemowe podejście do rodziny powoduje, że dysfunkcje, mające w niej miejsce nie są traktowane jako zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Dlatego też, pomimo różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio do jednostki, powinna być podejmowana praca z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie zasili szeregów beneficjentów pomocy społecznej.

Sporządzenie strategii umożliwi nie tylko budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej na terenie powiatu, ale również pozwoli na pozyskiwanie środków z budżetu państwa i z funduszy pomocowych na realizację poszczególnych zadań, określonych w strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Włoszczowskiego ma być zgodna z innymi krajowymi i lokalnymi programami pomocy społecznej.

Rozdział I

CHARAKTERYSTYKA POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO:

Powiat Włoszczowski położony jest w zachodniej części województwa świętokrzyskiego. W jego skład wchodzi gminy: Kluczewsko, Krasocin, Moskorzew, Radków, Secemin, oraz Włoszczowa, będąca siedzibą władz powiatowych. Powiat Włoszczowski graniczy z powiatami: koneckim, kieleckim ziemskim i jędrzejowskim (województwo świętokrzyskie), radomszczańskim (województwo łódzkie) oraz częstochowskim ziemskim i zawierciańskim (województwo śląskie).

Tereny Powiatu Włoszczowskiego należą do dwóch mezoregionów fizyczno-geograficznych: Niecki Włoszczowskiej i Pasma Przedborsko-Małogoskiego.

Niecka Włoszczowska jest mezoregionem, którego wschodnia część znajduje się w granicach województwa świętokrzyskiego.

Pod względem ukształtowania powierzchni przypomina misę o płaskim dnie i wyniesionych brzegach. Znaczną część obszaru zajmują lasy.

Odrodzony po prawie ćwierćwieczu Powiat Włoszczowski scalił na nowo 6 gmin dawnego powiatu, zlikwidowanego i podzielonego w 1975 r. na rzecz 3 województw: kieleckiego, częstochowskiego i piotrkowskiego. Niegdyś jeden z największych w województwie, dzisiaj zajmuje ósme miejsce wśród 14 powiatów województwa świętokrzyskiego.

Powiat Włoszczowski obejmuje swym zasięgiem obszar 906 km².

Według danych Urzędu Statystycznego w Kielcach na dzień 31.XII. 2007 r. Powiat Włoszczowski liczył **46.963 mieszkańców**, z czego:

23.307 stanowili **mężczyźni**

23.656 stanowiły **kobiety**.

Miasto Włoszczowa liczyła **10.764** mieszkańców, w tym:

5.173 stanowili mężczyźni

5.591 stanowiły kobiety.

Ogółem liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego na dzień 31.XII. 2007 r. wyniosła **1.275 550 mieszkańców**.

1.1. LUDNOŚĆ W POWIECIE WŁOSZCZOWSKIM

Ludność według gmin - stan na 31.12.2006 r.

Gmina/Miasto	Ogółem			Miasto	Wieś
	Mężczyźni	Kobiety	Razem		
Włoszczowa	10014	10432	20446	10 780	9666
Kluczewsko	2637	2536	5173	0	5173
Krasocin	5429	5352	10781	0	10781
Moskorzew	1474	1463	2937	0	2937
Radków	1326	1339	2665	0	2665
Secemin	2518	2610	5128	0	5128
Ogółem Powiat	23398	23732	47130	10780	36350

Zródło: dane wg Urzędu Statystycznego według Kielcach

Ludność według gmin – stan na dzień 31.12.2007 r. według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Gmina/Miasto	Ogółem			Miasto	Wieś
	Mężczyźni	Kobiety	Razem		
Włoszczowa	9977	10407	20384	10764	9620
Kluczewsko	2642	2560	5202	0	5202
Krasocin	5417	5328	10745	0	10745
Moskorzew	1474	1467	2941	0	2941
Radków	1294	1316	2610	0	2610
Secemin	2503	2578	5081	0	5081
Ogółem Powiat	23307	23656	46963	10764	36199

Zródło: dane wg Urzędu Statystycznego w Kielcach

Ludność według wieku i płci z podziałem na Powiat Włoszczowski i Miasto Włoszczowa stan na 31.12.2007 r.

LUDNOŚĆ WEDŁUG WIEKU, PŁCI I POWIATÓW W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2007 R.										
Stan w dniu 31 XII										
Wyszczególnienie	Identyfikator terytorialny	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
					razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Powiat włoszczowski	2613	46963	23307	23656	10764	5173	5591	36199	18134	18065
0-4 lat		2323	1201	1122	490	245	245	1833	956	877
5-9		2415	1213	1202	510	272	238	1905	941	964
10-14		3008	1523	1485	608	321	287	2400	1202	1198
15-19		3683	1874	1809	987	474	513	2696	1400	1296
20-24		3814	1949	1865	823	440	383	2991	1509	1482
25-29		3594	1909	1685	854	431	423	2740	1478	1262
30-34		3078	1624	1454	797	407	390	2281	1217	1064

35-39		2811	1475	1336	640	321	319	2171	1154	1017	
40-44		2802	1481	1321	671	323	348	2131	1158	973	
45-49		3247	1752	1495	824	391	433	2423	1361	1062	
50-54		3427	1781	1646	935	410	525	2492	1371	1121	
55-59		3240	1616	1624	901	419	482	2339	1197	1142	
60-64		2236	1095	1141	522	272	250	1714	823	891	
65-69		1839	812	1027	356	148	208	1483	664	819	
70-74		1906	760	1146	334	131	203	1572	629	943	
75-79		1712	647	1065	238	79	159	1474	568	906	
80-84		1183	392	791	175	57	118	1008	335	673	
85 lat i więcej		645	203	442	99	32	67	546	171	375	
Wiek przedprodukcyjny		10040	5098	4942	2209	1118	1091	7831	3980	3851	
Wiek produkcyjny		28497	15395	13102	7103	3608	3495	21394	11787	9607	
18-64 lata mężczyźni		15395	15395	x	3608	3608	x	11787	11787	x	
18-59 lat kobiety		13102	x	13102	3495	x	3495	9607	x	9607	
Wiek mobilny											
18-44 lata											
mężczyźni i kobiety		17488	9151	8337	4171	2116	2055	13317	7035	6282	
Wiek niemobilny		11009	6244	4765	2932	1492	1440	8077	4752	3325	
45-64 lata mężczyźni		6244	6244	x	1492	1492	x	4752	4752	x	
45-59 lat kobiety		4765	x	4765	1440	x	1440	3325	x	3325	
Wiek poprodukcyjny		8426	2814	5612	1452	447	1005	6974	2367	4607	
65 lat i więcej mężczyźni		2814	2814	x	447	447	x	2367	2367	x	
60 lat i więcej kobiety		5612	x	5612	1005	x	1005	4607	x	4607	
Biologiczne grupy wieku		46963	23307	23656	10764	5173	5591	36199	18134	18065	
0-14 lat		7746	3937	3809	1608	838	770	6138	3099	3039	
15-64 lat		31932	16556	15376	7954	3888	4066	23978	12668	11310	
65 lat i więcej		7285	2814	4471	1202	447	755	6083	2367	3716	
Edukacyjne grupy wieku		13852	7031	6821	3122	1598	1524	10730	5433	5297	
3-6 lat		1905	958	947	396	189	207	1509	769	740	
7-12 lat		3129	1571	1558	653	363	290	2476	1208	1268	
13-15 lat		2003	1027	976	406	215	191	1597	812	785	
16-18 lat		2328	1168	1160	680	299	381	1648	869	779	
19-24 lat		4487	2307	2180	987	532	455	3500	1775	1725	
Kobiety w wieku											
15-49 lat		10965	x	10965	2809	x	2809	8156	x	8156	
Włoszczowa		2613063	20384	9977	10407	10764	5173	5591	9620	4804	4816
0 - 4		981	511	470	490	245	245	491	266	225	
5 - 9		988	524	464	510	272	238	478	252	226	
10 - 14		1288	644	644	608	321	287	680	323	357	
15 - 19		1728	843	885	987	474	513	741	369	372	
20 - 24		1567	821	746	823	440	383	744	381	363	
25 - 29		1596	829	767	854	431	423	742	398	344	

30 - 34		1420	723	697	797	407	390	623	316	307
35 - 39		1259	644	615	640	321	319	619	323	296
40 - 44		1235	636	599	671	323	348	564	313	251
45 - 49		1461	732	729	824	391	433	637	341	296
50 - 54		1580	760	820	935	410	525	645	350	295
55 - 59		1517	744	773	901	419	482	616	325	291
60 - 64		955	471	484	522	272	250	433	199	234
65 - 69		747	329	418	356	148	208	391	181	210
70 lat i więcej		2062	766	1296	846	299	547	1216	467	749
Wiek przedprodukcyjny		4329	2197	2132	2209	1118	1091	2120	1079	1041
Wiek produkcyjny		12762	6685	6077	7103	3608	3495	5659	3077	2582
18-64 lata mężczyźni		6685	6685	x	3608	3608	x	3077	3077	x
18-59 lat kobiety		6077	x	6077	3495	x	3495	2582	x	2582
Wiek mobilny		7733	3978	3755	4171	2116	2055	3562	1862	1700
Wiek niemobilny		5029	2707	2322	2932	1492	1440	2097	1215	882
45-64 lata mężczyźni		2707	2707	x	1492	1492	x	1215	1215	x
45-59 lat kobiety		2322	x	2322	1440	x	1440	882	x	882
Wiek poprodukcyjny		3293	1095	2198	1452	447	1005	1841	648	1193
65 lat i więcej mężczyźni		1095	1095	x	447	447	x	648	648	x
60 lat i więcej kobiety		2198	x	2198	1005	x	1005	1193	x	1193
Biologiczne grupy wieku		20384	9977	10407	10764	5173	5591	9620	4804	4816
0-14 lat		3257	1679	1578	1608	838	770	1649	841	808
15-64 lat		14318	7203	7115	7954	3888	4066	6364	3315	3049
65 lat i więcej		2809	1095	1714	1202	447	755	1607	648	959
Edukacyjne grupy wieku		5952	3011	2941	3122	1598	1524	2830	1413	1417
3- 6 lat		799	392	407	396	189	207	403	203	200
7-12 lat		1304	681	623	653	363	290	651	318	333
13-15 lat		834	424	410	406	215	191	428	209	219
16-18 lat		1147	531	616	680	299	381	467	232	235
19-24 lat		1868	983	885	987	532	455	881	451	430
Kobiety w wieku 15-49 lat		5038	x	5038	2809	x	2809	2229	x	2229

Źródło: dane według Urzędu Statystycznego w Kielcach

Analizując powyższe zestawienia można zaobserwować tendencję, jaka panuje nie tylko w Powiecie Włoszczowskim, ale również w całym kraju i w Europie, to jest następujące sukcesywne zmniejszanie się liczby mieszkańców, przy jednoczesnym ujemnym przyroście naturalnym i zwiększeniu liczby zgonów.

W 2007 r. po raz jedenasty zaobserwowano w Polsce ubytek rzeczywistej ludności. W Powiecie Włoszczowskim, podobnie jak i w całym kraju przyczyną ubytku ludności jest emigracja Polaków za granicę. W 2007 r. na stałe z kraju wyjechało prawie 36 tysięcy osób, przy czym zwiększyła się liczba osób powracających do kraju na stałe (do 15 tys. Polaków).

Od 2 lat obserwujemy stopniowy wzrost urodzeń. W latach 1999-2007 liczba ludności w Polsce zmniejszyła się o 161 tys. W 2007 r. dodatni przyrost ludności odnotowano w 4 województwach: małopolskie, mazowieckie, pomorskie i wielkopolskie. W województwie świętokrzyskim tempo przyrostu naturalnego w 2007 r. wyniosło -0,34%. W 2006 r. wynosiło dla porównania -0,40%.

1.2. SYTUACJA ZDROWOTNA MIESZKAŃCÓW POWIATU.

Na terenie naszego Powiatu funkcjonuje 1 Zespół Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie, przy ulicy Żeromskiego 28. Jest to zakład publiczny. Znajdują się w nim następujące jednostki organizacyjne:

1. Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II we Włoszczowie, prowadzący:

- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Szpitalny oddział ratunkowy
- Oddział chirurgiczny ogólny
- Oddział chorób wewnętrznych
- Oddział neonatologiczny
- Oddział pediatriczny
- Oddział ginekologiczno-położniczy
- Oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej
- Oddział rehabilitacji narządu ruchu
- Oddział reumatologiczny
- Sala porodowa
- Blok operacyjny
- Apteka zakładowa
- Sterylizatornia
- Prosektorium

2. Przychodnie specjalistyczne, w skład której wchodzi:

- Poradnia chirurgii ogólnej
- Poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej
- Poradnia dermatologiczna
- Poradnia zdrowia psychicznego
- Poradnia urologiczna
- Poradnia reumatologiczna
- Poradnia pediatriczna
- Poradnia neonatologiczna
- Poradnia ginekologiczno-położnicza
- Poradnia gruźlicy i chorób płuc
- Poradnia otolaryngologiczna
- Poradnia diabetologiczna
- Poradnia endokrynologiczna
- Poradnia gastroenterologii
- Poradnia leczenia bólu
- Poradnia osteoporozy
- Poradnia leczenia uzależnień
- Poradnia medycyny pracy
- Poradnia kardiologiczna
- Poradnia alergologiczna
- Poradnia chorób naczyń
- Dział fizjoterapii, ośrodek rehabilitacji dziennej
- Poradnia neurologiczna
- Poradnia planowania rodziny i rozrodczości
- Poradnia okulistyczna
- Poradnia chirurgii ręki
- Poradnia wad postawy
- Poradnia preluksacyjna

3. Przychodnia Rejonowa-Włoszczowa, w skład której wchodzi:

- Poradnia lekarza POZ
- Poradnia dla dzieci

- 5 gabinetów szkolnych
- gabinet zabiegowy
- punkt szczepień
- gabinet położnej środowiskowej

4. Pracownie diagnostyczne:

- pracownia diagnostyki obrazowej
- pracownia endoskopii
- pracownia elektrokardiograficzna i prób wysiłkowych.

Poza tym na terenie Powiatu działają publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, świadczące usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, takie na przykład, jak: Caritas Diecezji Kieleckiej, Gminny ZOZ w Krasocinie i Seceminie, NZOZ „Zdrowie” oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nowe Życie”. Ostatni z wymienionych zakładów prowadzi hospicjum domowe dla osób nieuleczalnie chorych.

Jeżeli chodzi o strukturę zatrudnienia w Zespole Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie to przedstawiała się ona następująco:

Na dzień **31.12.2007 r.** zatrudnionych było **370** pracowników na pełnym etacie, **5** niepełnozatrudnionych (przeliczeniowo 375), natomiast według stanu na **31.12.2006 r.** zatrudnionych było **382** pełnozatrudnionych i **6** osób niepełnozatrudnionych (przeliczeniowo 388).

Personel medyczny zatrudniony w Powiecie Włoszczowskim (stan na 31.12.2007 r.)

Wyszczególnienie	POWIAT WŁOSZCZOWSKI		
	Zatrudnienie ogółem	Zatrudnienie na 10 tys. ludności w Powiecie	% zatrudnienie w województwie świętokrzyskim
Lekarze	71	15,1	2,7
Lekarze dentyści	8	1,7	2,5
Farmaceuci	1	0,2	2,8
Analitycy medyczni	0	0,0	0,0
Mgr rehabilitacji	4	0,9	5,6
Technolodzy żywności i żywienia	0	0,0	0,0
Psycholodzy	1	0,2	1,3
Logopedzi	0	0,0	0,0
Pielęgniarki	232	49,4	3,6
W tym mgr pielęgniarstwa	5	1,1	1,8
Położne	25	5,3	3,4
W tym mgr położnictwa	1	0,2	7,1
Felczery	0	0,0	0,0
Technicy dentystyczni	0	0,0	0,0
Technicy farmacji	4	0,9	5,8
Technicy analityki	1	0,2	0,3
Technicy elektrokardiografii	0	0,0	0,0
Technicy fizjoterapii	7	1,5	2,8
Techn.. elektr. med.	0	0,0	0,0
Instruktorzy higieny	1	0,2	2,2
Dietetycy	1	0,2	1,9
Technicy masażyści	1	0,2	1,6
W tym niewidomi	1	0,2	4,0
Instruktorzy terapii	0	0,0	0,0
Higienistki szkolne	2	0,4	5,6
Higienistki stom.	2	0,4	4,8
Asystentki stomat.	5	1,1	5,1
Opiekunki dziecięce	0	0,0	0,0
ortoptycy	0	0,0	0,0
Ratownicy medyczni	9	1,9	5,3

1.3. EDUKACJA W POWIECIE WŁOSZCZOWSKIM

Liczba uczniów i oddziałów w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Włoszczowski w roku szkolnym 2008/2009

L.p.	Nazwa	Rodzaj szkoły	Profil kształcenia / zawód	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1	2	3	4	5	6
1.	ILO	I Liceum Ogólnokształcące	Humanistyczny, biologiczno-chemiczny, informatyczno-matematyczny,	14	434
2.	ZSP Nr 2	II Liceum Ogólnokształcące	Humanistyczny, matematyczno – informatyczny, biologiczno-chemiczny, sportowo-militarny, przyrodniczy, matematyczno-biologiczny,	11	327
		Technikum Nr 1	Technik rolnik, t. żywienia i gospodarstwa domowego, t. ekonomista, t. informatyk, t. ochrony środowiska	13	363
		<i>Razem</i>		24	690
3.	ZSP Nr 3	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2	<i>Mechanik pojazdów samochodowych, elektryk, ślusarz, blacharz samochodowy, cukiernik, rzeźnik-wędliniarz, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, piekarz, fryzjer, stolarz</i>	9	222
		III Liceum Ogólnokształcące	Ogólny, humanistyczny, ogólny z nachyleniem sportowym	4	126
		III Liceum Profilowane	<i>Socjalny, zarządzanie informacją</i>	1	28
		Technikum Nr 2	Technik mechanik, t. elektryk, t. ekonomista, t. technologii żywności, t. informatyk, t. logistyk, t. organizacji usług gastronomicznych	19	511
		<i>Razem</i>		33	887
OGÓŁEM				71	2011

Źródło: Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, Wydział Edukacji, Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki:

- System Informacji Oświatowej – dane według stanu na 10.09.2008r. w publicznych szkołach prowadzonych przez Powiat Włoszczowski;
- informacje przedstawione przez dyrektorów szkół publicznych prowadzonych przez Powiat Włoszczowski.

Zestawienie pracowników zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez

Stan na 10.09.2008 r. (Sprawozdanie EN-3)	Ogółem	<i>I Liceum Ogólnokształcące</i>	<i>Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2</i>		<i>Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3</i>		<i>Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna</i>
			Szkoły	Internat	Szkoły	Internat	
Liczba nauczycieli ogółem (etaty)	172,91	31,28	60,25	2,5	64,88	5,5	8,5
Stażysta (etaty)	14,07	1,73	7,72	0	2,12	0	2,5
Kontraktowy (etaty)	59,15	6,05	18,59	2,5	28,01	3,5	0,5
Mianowany (etaty)	41,01	10	17,5	0	12,51	1	0
Dyplomowany (etaty)	58,68	13,5	16,44	0	22,24	1	5,5

**Powiat
Włoszczow
ski w roku
szkolnym
2008/200
9.**

Źródło: Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, Wydział Edukacji, Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki (sprawozdania EN-3 o stanie zatrudnienia w dniu 10.09.2008 r. w publicznych szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych przez Powiat Włoszczowski).

Liczebność uczniów w poszczególnych klasach w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminy Powiatu Włoszczowskiego (2008/2009)

Gminy	Gimnazjum			Szkoły podstawowe						
	<i>Kl. III</i>	<i>Kl. II</i>	<i>Kl. I</i>	<i>Kl. VI</i>	<i>Kl. V</i>	<i>Kl. IV</i>	<i>Kl. III</i>	<i>Kl. II</i>	<i>Kl. I</i>	<i>Kl. „0”</i>
Kluczewsko	92	75	73	51	71	58	63	70	64	59
Krasocin	169	167	145	132	130	125	127	138	143	120
Moskorzew	42	29	31	24	33	29	31	30	23	18
Radków	34	39	38	12	20	20	17	15	22	23
Secemin	64	65	53	73	54	48	52	49	42	47
Włoszczowa	271	290	261	232	228	187	178	212	203	216
Ogółem	672	665	601	524	536	467	468	514	497	483
Uwagi										

Źródło: Sporządzono na podstawie danych uzyskanych z gmin Powiatu Włoszczowskiego.

Samorządy powiatowe realizują zadania z zakresu upowszechniania oświaty, które zostały określone przede wszystkim w następujących ustawach: z dnia 7 września 1991 r. - o systemie oświaty oraz z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, a także wydanych na ich podstawie aktach wykonawczych (rozporządzeniach MEN oraz uchwałach Rady Powiatu i Zarządu Powiatu). W szczególności obejmują one między innymi:

- kształtowanie sieci szkół ponadgimnazjalnych,
- prowadzenie postępowań o nadanie stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego,
- nadawanie szkołom niepublicznym uprawnień szkoły publicznej,
- kierowanie dzieci i młodzieży np. do ośrodków kształcenia specjalnego, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Powiat Włoszczowski prowadzi aktualnie dwa zespoły szkół ponadgimnazjalnych – Nr 2 im. hetmana Stefana Czarnieckiego i Nr 3 im. Stanisława Staszica, a także I Liceum Ogólnokształcące im. gen. Władysława Sikorskiego i Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. W ich strukturze można wyodrębnić następujące rodzaje szkół:

- 3-letnie licea ogólnokształcące o zróżnicowanym nachyleniu profilowym,
- 4-letnie technika i 3-letnią zasadniczą szkołę zawodową – kształcące w ponad dwudziestu zawodach (specjalnościach).

Jedynie w ZSP Nr 3 w roku szkolnym 2008/2009 funkcjonuje jeszcze ostatnia klasa Liceum Profilowanego, której absolwenci przystępują do zewnętrznego egzaminu maturalnego.

Poszczególne zadania organu prowadzącego w stosunku do włoszczowskich szkół ponadgimnazjalnych i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wykonują Rada Powiatu, Zarząd Powiatu i Starosta, co wynika przede wszystkim z art. 5c ustawy z dnia 7 września 1991 r. - o systemie oświaty. W strukturze Starostwa Powiatowego wyodrębniono w związku z tym Wydział Edukacji, Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki, natomiast obsługę ekonomiczno-administracyjną tych jednostek zapewnia od 1 sierpnia 2007 r. Powiatowy Zespół Ekonomiczno-Administracyjny.

W placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Włoszczowski zorganizowane jest wsparcie z zakresu doradztwa zawodowego oraz pomoc świadczona przez pedagogów szkolnych. Jej uzupełnieniem jest natomiast oferta Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, przy czym placówka ta obejmuje zakresem swojego działania zarówno szkoły ponadgimnazjalne jak i finansowane przez samorządy gmin (przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja).

Kierunki kształcenia zawodowego i nachylenia profilowe oddziałów klasy pierwszej ustalane są odrębnie na każdy rok szkolny, co następuje po rozpoznaniu zainteresowań i preferencji edukacyjnych absolwentów gimnazjów, a także uwzględnieniu bazy dydaktycznej poszczególnych szkół.

Uczniowie spoza Włoszczowy mają możliwość skorzystania z usług internatów prowadzonych w zespołach szkół ponadgimnazjalnych Nr 2 i Nr 3, przy czym w ich strukturze są także zorganizowane stołówki, co dodatkowo uzupełnia ofertę tych placówek.

W roku szkolnym 2008/2009 do szkół prowadzonych przez Powiat Włoszczowski uczęszcza 2011 uczniów (wg danych z SIO na 10 września 2008 r.). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym i analogicznymi danymi z SIO ich liczba zmniejszyła się o 16, natomiast ilość oddziałów (71) utrzymała się na dotychczasowym poziomie.

Niepokoją natomiast wyniki ostatniego naboru uczniów do klas pierwszej. W roku szkolnym 2008/2009 utworzono ogółem 22 oddziały – przy czym liczba zapisanych do nich

uczniów wyniosła wg stanu na 10 września 2008 r. (SIO) – 631, co oznacza, że w stosunku do poprzedniego roku (SIO – stan na 30 września 2007 r.) zmniejszyła się o ponad 7 %.

W roku szkolnym 2007/2008 do egzaminu kończącego gimnazjum przystąpiło w Powiecie Włoszczowskim 657 uczniów (wg danych z OKE). Oszacowano, że z tej liczby około 90 absolwentów nie będzie jednak uczęszczało w bieżącym roku szkolnym do włoszczowskich publicznych szkół ponadgimnazjalnych, przy czym trzynastu zostało zapisanych do placówek niepublicznych (ZDZ). Wypada jednocześnie wskazać, że spośród podanych wyżej 631 uczniów klasy pierwszej, 69 pochodzi spoza Powiatu Włoszczowskiego.

Liczba uczniów, którzy ukończą gimnazja, będzie w Powiecie Włoszczowskim niestety w przyszłości bardzo wyraźnie się zmniejszać: np. w 2012 r. o około 10 % (wskaźnik liczony w stosunku do 2009 r.), natomiast w 2014 r. – o ponad 30 %. I dopiero w kolejnych czterech latach – tzn. do 2019 r. (dane przedłożone z poszczególnych gmin) - liczby te pozostają na względnie stabilnym poziomie.

Dane o liczbie uczniów będą przede wszystkim określać wysokość środków otrzymywanych przez Powiat w ramach tzw. subwencji oświatowej, co na pewno wpłynie na funkcjonowanie włoszczowskich szkół ponadgimnazjalnych.

Rozdział II

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO:

Pod pojęciem „**diagnoza społeczna**” należy rozumieć rozpoznawanie natury i przyczyn trudności jednostek, grup i społeczności, które poprzedzają działania interwencyjne, podejmowane przez właściwe podmioty instytucjonalne, jak również nie-instytucjonalne.

Diagnoza problemów społecznych została dokonana w oparciu o rozeznanie środowiskowe pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej we Włoszczowie, dane Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, jak również konsultacje społeczne z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi środowiskami opiniotwórczymi, mającymi wpływ na rozwój miasta.

Zachodzące w ostatnich latach w Polsce procesy demograficzne silnie oddziałują na sytuację społeczno-ekonomiczną kraju, a także naszego regionu. Prognozy demograficzne zapowiadają umacnianie się pewnych trendów, co powoduje konieczność zaplanowania działań, mających na celu dostosowanie polityki społecznej do skutków zachodzących zmian oraz przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom.

Zgodnie ze Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013 do zjawisk istotnych, które w największym stopniu wpływają na sytuację społeczno-ekonomiczną w Polsce należą:

- spadek dzietności kobiet (do 1,2 w 2003 r.), co jest wynikiem między innymi przemian obyczajowych oraz spadku poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego rodzin. Już obecnie wskaźnik ten kształtuje się poniżej prostej zastępowalności pokoleń;
- wzrost przeciętnej długości życia (do 78,9 dla kobiet i 70,5 dla mężczyzn).

Jednocześnie nałożenie się na siebie tych dwóch zjawisk powoduje, że struktura wiekowa społeczeństwa w najbliższych latach będzie się kształtować odmiennie niż dotychczas, co potwierdza „Prognoza demograficzna na lata 2003-2030” Głównego Urzędu Statystycznego, która prezentuje się następująco:

- gwałtowny spadek osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat);
- gwałtowny wzrost osób w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59 lat i mężczyźni w wieku 18-65 lat) a co za tym idzie gwałtowny wzrost młodzieży (19-24 lata), która mimo dobrego wykształcenia ma trudności ze znalezieniem zatrudnienia. Oznacza to „marnowanie” potencjału młodych, wykształconych ludzi.
- wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 lat i mężczyźni powyżej 65 lat) i rodząca się konieczność zapewnienia im świadczeń emerytalno-rentowych oraz zdrowotnych.

Rozwiązanie istotnych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długofalowym, dlatego też celowe jest strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej na poziomie lokalnym.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin, szczególnie wielodzietnych, uzależnienie i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi wszystkich szczebli oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma być drogowskazem działania władz powiatowych oraz innych instytucji sfery pomocy społecznej.

Wskazanie strategicznych kierunków działania poprzedzone jest wnikliwą analizą problemów społecznych w Powiecie Włoszczowskim.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami, działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej, jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo i prokuratura, a także policja oraz urząd pracy.

Pomoc społeczna w Powiecie Włoszczowskim to szeroko rozumiana praca socjalna, nastawiona na wzmocnienie postaw aktywnych, stworzenie wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego oraz ścisła współpraca i powiązanie działań instytucji i organizacji pozarządowych w wypracowywaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

Systemowe zmiany w funkcjonowaniu pomocy społecznej pozwalają sądzić, że następne pokolenia nie będą klientami pomocy społecznej.

Analizując sytuację naszego powiatu można wymienić następujące problemy społeczne:

- 1. Ubóstwo i wykluczenie społeczne*
- 2. Sieroctwo*
- 3. Bezdomność*
- 4. Potrzeba ochrony macierzyństwa*
- 5. Bezrobocie*
- 6. Niepełnosprawność i długotrwała choroba*
- 7. Przemoc w rodzinie*
- 8. Alkoholizm*
- 9. Narkomania*
- 10. Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego*
- 11. Starość.*

2.1. UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

SKALA PROBLEMU W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH

(J. Galbraith) Ludzie są dotknięci ubóstwem, kiedy ich dochody, nawet, gdy wystarczają do przeżycia są znacząco niższe od dochodów społeczności”

Ubóstwo stanowi istotny problem społeczny. Ubóstwo ma charakter indywidualny, jak i społeczny. Z jednej strony termin ubóstwo stanowi określenie pewnych warunków życia jednostki. Z drugiej strony tworzy ważny aspekt sprzeczności występujących w społeczeństwie.

Pojęcie ubóstwa określane jest w kategoriach absolutnych, lub względnych. Przy podejściu absolutnym jako kryterium ubóstwa przyjmuje się warunki materialne, niezapewniające zaspokojenia minimalnych potrzeb człowieka. Przy pojęciu względnym ubóstwo utożsamia się z nadmiernymi różnicami w poziomie życia. Jeśli w społeczeństwie występują duże nierówności, to najgorzej sytuowani jego członkowie, nawet, gdy mają środki, pozwalające na więcej niż elementarne potrzeby, określają się ubogimi.

Pojęcie ubóstwa nie zostało zdefiniowane w ustawie o pomocy społecznej. Pod pojęciem tym należy rozumieć zjawisko społeczne, polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. Ubóstwo jest traktowane jako główna przyczyna sytuacji, wymagających pomocy społecznej, które ustawa o pomocy społecznej precyzuje w art. 8.

Pojęcie to odnosi się zatem do takich sytuacji, w której osoby, lub rodziny nie posiadają dochodów, lub ich dochody są niższe od kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Dodatkowo należy tu uwzględnić złą sytuację majątkową osoby lub rodziny.

Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby wykluczone na rynku pracy na skutek bezrobocia. W najcięższej sytuacji znajdują się przede wszystkim emeryci i renciści oraz osoby utrzymujące się z innych świadczeń (tj: zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia pielęgnacyjne, świadczenia przedemerytalne itp.).

Zjawisko wykluczenia społecznego jest trudne do zdefiniowania. Dotyczy ono osób, czy też rodzin, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach materialnych (ubóstwo materialne).
- nie posiadają odpowiednich kwalifikacji, umożliwiających im wejście na rynek pracy.
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych (codziennych) zasobów na skutek niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby, czy innych cech indywidualnych.

Sposób analizy ubóstwa zależy od sposobu jego pojmowania oraz przyjętych kryteriów ubóstwa.

W przypadku kryteriów ubóstwa można wyróżnić dwa podejścia, a mianowicie:

- **klasyczne**, w którym ocena poziomu zaspokojenia potrzeb odbywa się wyłącznie przez pryzmat dochodów (wydatków), oraz
- **podejście wielowymiarowe**, w którym przy identyfikacji ubóstwa uwzględnia się czynniki pozadochodowe.

Wyróżnia się następujące metody identyfikacji gospodarstw ubogich, czyli wyznaczania linii ubóstwa:

Metoda potrzeb podstawowych

W metodzie tej ustalany jest „koszyk” dóbr i usług pozwalający na zaspokojenie minimum potrzeb gospodarstwa domowego. Za linię ubóstwa przyjmuje się pieniężną wartość tego koszyka. Gospodarstwo domowe uznajemy za ubogie, jeżeli jego dochody nie pozwalają na zakup ustalonego koszyka dóbr i usług.

Metoda wskaźnika wydatków żywnościowych

Przy wyznaczaniu linii ubóstwa wykorzystano prawo sformułowane przez E. Engla mówiące, iż przy wzroście dochodów gospodarstwa domowego spada jego udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem. Udział wydatków na żywność jest miernikiem poziomu zamożności gospodarstwa domowego.

Metoda stałej części mediany lub średniej arytmetycznej dochodów

W metodzie tej gospodarstwo domowe traktowane jest jako ubogie, gdy jego dochód jest mniejszy od pewnej stałej części mediany lub średniej arytmetycznej rozkładu dochodów całej populacji gospodarstw domowych. Linia ubóstwa wzrasta proporcjonalnie do wartości mediany.

Metoda kwantyla rozkładu dochodów

Kolejną metodą ustalania linii ubóstwa jest przyjęcie jej jako określonego kwantyla w rozkładzie dochodów. Gospodarstwo domowe jest uznawane za ubogie, gdy należy do grupy 10% gospodarstw o najniższych dochodach.

Metody subiektywne

Podstawą do wyznaczania linii ubóstwa są opinie gospodarstw domowych o wysokości dochodów niezbędnych do zaspokojenia minimum ich potrzeb.

Metody w wielowymiarowym podejściu do sfery ubóstwa

Ubóstwo utożsamiane jest tu z deprivacją poszczególnych elementów zaspokojenia potrzeb.

Wykluczenie społeczne jest istotnym problemem społecznym. Jest to sytuacja, w której pewne grupy społeczne są wyłączone z określonych szans życiowych, nie ze względu na to, iż same nie mają motywacji, ale ze względu na to, że sposób funkcjonowania społeczeństwa skazuje je na brak szans, na przykład ludzie mało zarabiający nigdy nie będą mieli szans na mieszkanie.

W polityce społecznej osobą wykluczoną społecznie jest osoba pozostająca bez pracy przez okres 12 miesięcy.

Wykluczenie społeczne dotyczy osób, rodzin i grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych,
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi,

- nie zostały wyposażone w kapitał życiowy, umożliwiający im normalną pozycję społeczną, odpowiedni poziom kwalifikacji,
- nie posiadają dostępu do odpowiednich instytucji, pozwalających na wyposażenie w kapitał życiowy, jego rozwój i pomnażanie,
- doświadczają przejawów dyskryminacji,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych, ze względu na zaistnienie niesprawności, uzależnienia, albo cech indywidualnych,
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób.

Grupy wrażliwe na wykluczenie to:

1. Dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych.
2. Dzieci wychowujące się poza rodziną.
3. Kobiety samotnie wychowujące dzieci.
4. Ofiary patologii życia rodzinnego.
5. Osoby o niskich kwalifikacjach.
6. Osoby bezrobotne.
7. Żyjący w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych.
8. Niepełnosprawni i przewlekłe chorzy.
9. Osoby chorujące psychicznie.
10. Starsze osoby samotne.
11. Osoby opuszczające zakłady karne.
12. Imigranci (szczególnie utrzymujący się z nielegalnej pracy).
13. Bezdomni.
14. Uzależnieni od alkoholu i narkotyków.
15. Osoby zagrożone eksmisją z lokali.

Podstawowym czynnikiem ubóstwa, a wskutek niego wykluczenia społecznego jest bezrobocie, szczególnie długotrwałe. Konsekwencją braku pracy jest zubożenie i brak uczestnictwa w życiu społecznym.

W ubóstwie najczęściej żyją mieszkańcy wsi i małych miasteczek, do jakich w większości należą mieszkańcy naszego powiatu.

Przyczyny ubóstwa można podzielić na:

- 1. Zdrowotne:** długotrwała choroba, upośledzenie fizyczne, lub umysłowe, choroby psychiczne, inwalidztwo, alkoholizm, narkomania.
- 2. Rodzinne:** sieroctwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełność rodziny, wielodzietność, samotność, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu więzienia.
- 3. Bezrobocie z prawem i bez prawa do zasiłku.**

W analizie sfery ubóstwa uwzględniane są, obok sytuacji dochodowej gospodarstw domowych, także inne, pozadochodowe czynniki.

W badaniach poziomu ubóstwa stosuje się następujące granice:

1. Minimum socjalne-liczone jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS) jako granica ostrzegająca przed ubóstwem, wyznaczająca sferę niedostatku. Minimum to uwzględnia koszyk dóbr i usług uznanych za niezbędne do normalnego funkcjonowania

człowieka w społeczeństwie, a jego poziom zbliżony jest do przeciętnego poziomu wydatków gospodarstw domowych. Koszyk minimum socjalnego powinien być tak skonstruowany, aby zapewnić warunki bytowania – na każdym etapie biologicznego rozwoju człowieka umożliwiające reprodukcje jego sił życiowych, posiadanie i wychowywanie potomstwa oraz utrzymywanie więzi ze społeczeństwem.

2. Relatywną granicę ubóstwa – połowa średnich wydatków ekwiwalentnych ogółu gospodarstw domowych w kraju.

3. Linie ubóstwa bezwzględne (absolutnego)- szacowaną przez IPiSS jako poziom minimum egzystencji dwukrotnie niższy od poziomu minimum socjalnego. Konsumpcja niższa od poziomu wyznaczonego tą granicą prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

Minimum egzystencji jest modelem konsumpcji (wydatków) ubogich gospodarstw domowych. Jego poziom umożliwia przeżycie tj. zaspokojenie potrzeb na najniższym z dopuszczalnych poziomów.

Rodzynom, które znajdują się w kręgu ubóstwa z przyczyn nieusuwalnych, ośrodki pomocy społecznej zapewniają środki finansowe, niezbędne do przetrwania, czyli tzw. minimum egzystencji. Wyprowadzenie tych rodzin poza minimum egzystencji wymaga wielości środków finansowych, równej rozmiarowi ich luki dochodowej.

Najczęstszą przyczyną ubóstwa w Powiecie Włoszczowskim jest bezrobocie i bezradność. Z reguły ubogie są rodziny mało aktywne, bierne, o niskim poziomie wykształcenia, które nie umieją, a często nie chcą zmienić swojej sytuacji. Na rzecz tych rodzin ośrodki pomocy społecznej podejmują działania pomocowe. Bardziej skuteczne działania w tym zakresie wymagają zwiększenia kadry pracowników socjalnych, psychologów i terapeutów.

Przeprowadzona analiza sfery ubóstwa w naszym powiecie powinna stanowić element systemu monitoringu warunków bytu ludności. Tylko dokładna i ciągle aktualizowana informacja w tym zakresie może pozwolić na prowadzenie odpowiedniej polityki w zakresie świadczeń socjalnych i pomocy społecznej, umożliwiając minimalizację społecznych kosztów ubóstwa.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W OŚRODKACH POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE WŁOSZCZOWSKIM (stan na dzień 31.12.2007 r.)

OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	PRACOWNICY	OGÓŁEM
WŁOSZCZOWA	kierownicy	1
	zastępcy kierowników	0
	pracownicy socjalni ogółem	7
	specjalista pracy socjalnej	1
	starszy pracownik socjalny	6
	pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	7
	pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	2
	koordynator do spraw komputeryzacji	1
	pozostali pracownicy	10
	KLUCZEWSKO	kierownicy
zastępcy kierowników	0	
pracownicy socjalni ogółem	2	

	starszy pracownik socjalny	2
	pracownik socjalny	0
KRASOCIN	kierownicy	1
	pracownicy socjalni ogółem	5
	specjalista pracy socjalnej	2
	starszy pracownik socjalny	3
	pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	8
SECEMIN	kierownicy	1
	zastępcy kierowników	0
	pracownicy socjalni ogółem	2
	starszy specjalista pracy socjalnej	0
	specjalista pracy socjalnej	1
	starszy pracownik socjalny	1
	pracownik socjalny	0
	pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	2
	pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	4
RADKÓW	kierownicy	1
	zastępcy kierowników	0
	pracownicy socjalni	1
	specjalista pracy socjalnej	0
	pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	2
MOSKORZEW	kierownicy	1
	zastępcy kierowników	0
	pracownicy socjalni ogółem	2
	starszy specjalista pracy socjalnej	0
	specjalista pracy socjalnej	0
	starszy pracownik socjalny	2
	pracownik socjalny	0
	pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	1

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej na terenie Powiatu Włoszczowskiego

LICZBA RODZIN KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE Z OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Powód ciężkiej sytuacji życiowej	Gmina Włoszczowa				Gmina Kluczewsko				Gmina Krasocin			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Ubóstwo	22	23	21	31	34	51	82	74	36	41	43	60
Sieroctwo	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	3	2
Bezdomność	3	3	6	3	0	0	2	1	0	0	1	2
Ochrona macierzyństwa	68	49	51	10	69	60	55	2	40	0	45	3
Bezrobocie	479	550	557	469	144	132	146	104	257	147	256	220
Niepelnosprawność	187	184	201	234	92	65	77	63	67	62	68	90
Długotrwała choroba	216	190	214	235	92	81	118	100	148	121	127	124
Bezradność	126	117	118	133	56	16	25	16	75	66	78	76
Rodziny niepełne	60	50	46	55	18	15	25	16	31	23	29	30
Rodziny wielodzietne	69	68	75	82	41	1	0	0	44	42	50	47
Alkoholizm	21	27	34	33	6	5	7	6	32	32	16	17
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	8	14	11	0	0	0	1	0	2	3	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłeska żywiołowa, lub ekologiczna	1	0	1	0	0	0	0	0	6	6	2	2
Przemoc w rodzinie	0	0	2	5	0	0	0	0	2	4	0	0

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej na terenie Powiatu Włoszczowskiego

LICZBA RODZIN KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE Z OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Gmina	Moskorzew				Radków				Secemin			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Powód ciężkiej sytuacji życiowej												
Ubóstwo	0	0	0	0	2	4	4	17	44	50	157	142
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Bezdomność	0	0	0	0	0	1	1	3	0	1	1	2
Ochrona macierzyństwa	25	0	1	1	17	15	17	5	25	16	0	0
Bezrobocie	68	49	99	87	74	74	64	61	160	144	136	105
Niepelnosprawność	21	2	32	34	34	32	28	33	77	93	97	87
Długotrwała choroba	10	0	17	11	53	42	35	31	36	34	35	39
Bezradność	7	0	19	13	47	31	25	26	79	61	59	55
Rodziny niepełne	2	0	7	9	12	10	8	9	32	24	24	24
Rodziny wielodzietne	5	0	13	5	35	22	19	19	48	39	35	31
Alkoholizm	1	0	0	0	21	24	21	17	8	5	6	7
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	1	2	0	0	0	0	0	2	1	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0	0	2	4	0	2	3	0	0	0	0

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej na terenie Powiatu Włoszczowskiego

Powyższe tabele ukazują nie tylko skalę ubóstwa w Powiecie Włoszczowskim, ale również jego przyczyny, takie między innymi, jak: bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność, wielodzietność.

W gminie Moskorzew w latach 2004-2007 w statystykach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie wykazano ani jednej rodziny, ubiegającej się o świadczenie z tytułu ubóstwa.

W większości gmin naszego Powiatu obserwuje się tendencję do ubożenia społeczeństwa. Znaczny wzrost ludzi ubogich zaobserwować można we wszystkich gminach. Dla przykładu w Gminie Secemin liczba ubogich wzrosła z 44 osób w 2004 r. do 142 w 2007r.

Ubóstwem zagrożeni są przede wszystkim ludzie młodzi, niewykształceni, pochodzący z rodzin wielodzietnych. Ponadto ubodzy są ludzie w podeszłym wieku i niepełnosprawni. Otrzymują oni bardzo niskie świadczenia. Przy postępującym wzroście cen i niskich dochodach skala ubóstwa w naszym regionie będzie się stale pogłębiać. Zjawisko to jest najgroźniejsze w skutkach zwłaszcza dla dzieci.

O ile w przypadku osób dorosłych najlepszym sposobem walki z ubóstwem jest aktywizacja zawodowa i wsparcie socjalne, to w przypadku dzieci należy rozszerzyć system pomocy, polegający na dokarmianiu ubogich dzieci w szkołach, pomocy finansowej i rzeczowej.

Nieznacznie zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. We wszystkich gminach zaznacza się tendencja spadkowa liczby bezrobotnych.

Istotnym zadaniem, jakie stoi przed Powiatem Włoszczowskim jest zapobieganie utrwalania się ubóstwa i powstawania zjawiska jego dziedziczności, gdyż prowadzi ono do degradacji rodziny pod względem materialnym i społecznym. Ważne jest współdziałanie organów wszystkich szczebli samorządu w zapobieganiu rozprzestrzeniania się tego niekorzystnego zjawiska.

2.2. SIEROCTWO

„Sierotą jest dziecko, gdy umarli rodzice, sierotą jest i to dziecko, któremu nie urodził się jeszcze rodzic i opiekun jego ducha”.

Te słowa Janusza Korczaka wyrażają znaczenie sieroctwa.

Sieroctwo należy do bardzo istotnych problemów społecznych. Rozróżnia się 2 rodzaje sieroctwa:

1. Sieroctwo naturalne.

2. Sieroctwo społeczne.

Sieroctwo naturalne to taka sytuacja, kiedy rodzice dziecka nie żyją.

W przypadku **sieroctwa społecznego** dziecko pozbawione jest opieki rodzicielskiej z innych powodów. Najczęściej należą do nich: alkoholizm, rozkład pożycia małżeńskiego, bieda, choroby psychiczne, lub fizyczne rodziców. Konkretnie sytuacje osierocenia różnią się od siebie znacznie, na przykład dziecko, które faktycznie pozbawione jest właściwej opieki ze strony rodziców może nadal z nimi zamieszkiwać, przez co pozostaje z nimi w kontakcie i formalnie jest pod ich opieką. Natomiast pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powoduje, że nie ma ono poczucia przynależności do wspólnoty rodzinnej, ponieważ jego kontakty z rodziną są najczęściej rzadkie i niesystematyczne.

Termin „sieroctwo społeczne” jest używany również jako określenie stanu psychicznego dziecka, które ma poczucie „sieroctwa”, przeżywa fakt odręcenia emocjonalnego, chociaż jego potrzeby są zaspakajane, wyrasta w domu rodziców i pod ich formalną opieką. Można mieć zatem do czynienia z subiektywnym poczuciem sieroctwa.

„Sieroty społeczne,” to zatem dzieci, które posiadają żyjących rodziców, lub przynajmniej jedno z nich i nie mają rzeczywistego kontaktu z rodzicami.

Głównym źródłem sieroctwa społecznego jest dezorganizacja rodziny, czyli nie spełnianie przez nią podstawowych funkcji społecznych i wychowawczych. Gdy rodzice dziecka zostaną sądownie pozbawieni władzy rodzicielskiej staje się ono w sensie prawnym sierotą. Może być wówczas zaadoptowane, oddane pod opiekę wychowawczą rodzinie zastępczej, albo umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Zasadniczo pozbawia się władzy rodzicielskiej tych wszystkich rodziców, którzy funkcje rodzicielskie pełnią tak źle, że pozostawienie dziecka pod ich opieką odbiera dziecku szansę prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego, a niekiedy zagraża jego bezpieczeństwu.

Zabieranie dzieci z ich naturalnej rodziny ma sens wtedy, gdy chcemy je uwolnić z sieci prawnych, społecznych i opiekuńczych powiązań rodzinnych szkodliwych i komplikujących jego sytuację rodzinną. Zdarza się, że matka dziecka mimo, że jest pozbawiona praw rodzicielskich utrzymuje kontakt z dzieckiem i uniemożliwia innym osobom zaopiekowanie się nim. Rodzicom, którzy wykazują przywiązanie do swego dziecka, deklarują gotowość do zmiany swego trybu życia, pozbycia się nałogów, sąd opiekuńczy zazwyczaj jedynie ogranicza władzę rodzicielską. Dzieci takie umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, do czasu wcielenia deklaracji w życie, co jednak bardzo często nie następuje. Jeżeli pojawi się rodzina chętna adoptować takie dziecko, należy wówczas pozbawić rodziców biologicznych praw do dziecka.

W sieroctwie społecznym można wyróżnić wyższe i niższe stopnie osierocenia.

Najwyższym stopniem sieroctwa społecznego jest opuszczenie całkowite, tzn. całkowity brak kontaktu z rodzicami. Oznacza to, że losami dziecka kierują obcy ludzie.

Dzieci należące do średniej grupy sieroctwa mają sporadyczne i niewystarczające kontakty z rodzicami, na przykład matka odwiedza dziecko w placówce raz na dwa lata, obiecuje dziecku, że je zabierze, a następnie w ogóle się nie pojawia.

Najniższy stopień sieroctwa występuje w przypadku dzieci, których rodzice wykazują pewne zainteresowanie losem dziecka, poprzez wizyty w Domu Dziecka, zasięganie informacji o postępach dziecka w nauce, jego stanie zdrowia, sporadyczny zakup odzieży, natomiast kierowanie losem dziecka i jego wychowanie rodzice pozostawiają innym osobom.

W życiu dziecka osieroconego bardzo istotne jest jego przebywanie w kręgu osób spokrewnionych, takich jak babcia, dziadek, ciocia, brat, siostra, które zmienia jego położenie.

Sieroctwo jest szczególnie dotkliwe dla małych dzieci. Brak więzi z rodzicami, przede wszystkim z matką powoduje zaburzenia psychiczne i fizyczne u dziecka. Niektóre zmiany są nieodwracalne. Zjawisko to nazywane jest „chorobą sierocą”. Zachowanie dziecka nacechowane jest wówczas nieufnością w stosunku do innych osób, nieumiejętnością nawiązywania i utrzymywania kontaktów międzyludzkich.

Dzieci z „chorobą sierocą” nie potrafią „dawać ani brać”. Młodzież i dzieci starsze, które w przeszłości były dotknięte chorobą sierocą cechuje: osłabienie zdolności abstrakcyjnego myślenia, logicznego rozumowania, brak koncentracji uwagi oraz inicjatywy działania. Nasilają się działania agresywne i przestępcze.

Pierwsze dwa lata życia dziecka uważane są za okres krytyczny dla rozwoju osobowości. Wychowanie małego dziecka w instytucji nie sprzyja nawiązywaniu więzi emocjonalnej, wzmacnia uczucia lęku, zagubienia i samotności. Stwierdzono, że dzieci, które przeszły pierwszą fazę rozwoju uczuć społecznych, w wypadku zerwania więzi mogą cofnąć się w rozwoju, niechętnie nawiązują nowe kontakty, może rozwinąć się u nich nerwica.

W celu opieki nad dzieckiem osieroconym utworzono formy opieki zastępczej, do których zaliczamy:

- 1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.**
- 2. Rodzinną opiekę zastępczą.**

Sytuację prawną placówek opiekuńczo-wychowawczych reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 201, poz. 1455).

Placówki opiekuńczo-wychowawcze w zakresie opieki nad dzieckiem współpracują z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz rodziną dziecka, a w zakresie życia rodzinnego z rodzinami zaprzyjaźnionymi. Celem placówki jest przygotowanie dzieci do samodzielnego życia.

Rozróżnia się następujące typy placówek:

1. Placówka interwencyjna.
2. Placówka rodzinna.
3. Placówka socjalizacyjna.
4. Placówka wielofunkcyjna.

Placówka interwencyjna

Zapewnia dziecku doraźną opiekę na czas trwania sytuacji kryzysowej, dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, opiekę i wychowanie do czasu powrotu do rodziny naturalnej, lub umieszczenia w rodzinie adopcyjnej, albo zastępczej, bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, albo socjalizacyjnego.

Placówka interwencyjna przyjmuje dzieci w sytuacjach wymagających natychmiastowego rozpoczęcia sprawowania opieki i wychowania.

Do placówki interwencyjnej są przyjmowane dzieci od 11 roku życia na podstawie rozstrzygnięcia sądu. W wyjątkowych sytuacjach do placówki mogą być przyjmowane dzieci młodsze. Placówka może specjalizować się w opiece nad niemowlętami przygotowanymi do adopcji. Pobyt dziecka w takiej placówce nie może być dłuższy niż 3 miesiące.

Placówka rodzinna

Tworzy jedną wielodzietną rodzinę dla dzieci, którym nie znaleziono rodziny zastępczej, lub przysposabiającej. Wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się. Umożliwia opiekę i wychowanie licznemu potomstwu. Zapewnia dzieciom kształcenie i wyrównanie opóźnień rozwojowych. Do placówek typu rodzinnego zaliczamy ***rodzinne domy dziecka***. Są one jedną z form, powołanych w miejsce rodziny naturalnej.

Dzieci przebywają tutaj do czasu:

- a) powrotu do rodziny naturalnej.
- b) umieszczenia w rodzinie adopcyjnej.
- c) lub usamodzielnienia.

Placówka socjalizacyjna

Zapewnia dziecku opiekę całodobową, w tym zajęcia wychowawcze, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego. Dzieciom niepełnosprawnym zapewnia się tutaj rehabilitację i zajęcia specjalistyczne. Jest to placówka, która podejmuje pracę z rodziną dziecka, oraz działania mające na celu powrót dziecka do rodziny naturalnej.

Placówka wielofunkcyjna

Zapewnia dziecku dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie, realizując zadania przewidziane dla placówek typu interwencyjnego i socjalizacyjnego. Placówki te pracują z rodziną dziecka, w celu usprawnienia jej umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Celem tworzenia takich placówek jest dostosowanie ich do lokalnych potrzeb.

Obowiązkiem placówek jest aktywność na rzecz usamodzielniania wychowanka, aby po wyjściu z placówki nie stał się „klientem” ośrodka pomocy społecznej, ani tym gorzej zakładu karnego.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego: **Rodzinny Dom Dziecka Nr 1**.

Wszystkie dzieci mają prawo do dorastania we własnych naturalnych rodzinach. Dzieciom potrzebne jest przywiązanie do rodziców, aby mogły rozwijać poczucie własnej wartości i zdolność do ufania innym. Czasami rodzice są na tyle źle przygotowani do pełnienia swojej roli, że dochodzi do przypadków zaniedbywania dzieci, lub nawet ich maltretowania. Pojawia się wówczas konieczność zapewnienia dzieciom opieki zastępczej, ponieważ zostały pozbawione opieki rodzicielskiej.

Rodzinny Dom Dziecka jest jedną z zasadniczych form opieki nad dziećmi, które nie mają właściwej opieki rodziców i jest usługą na rzecz dzieci i ich rodziców biologicznych.

Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 we Włoszczowie jest placówką opiekuńczo-wychowawczą Powiatu Włoszczowskiego, która rozpoczęła działalność 1 kwietnia 2003 r. Działa w oparciu o ustawę o pomocy społecznej oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Podstawową działalnością RDDz Nr 1 we Włoszczowie jest działalność zabezpieczająca funkcję opiekuńczo-wychowawczo-dydaktyczną, stworzenie warunków życia zbliżonych do życia rodzinnego. Jest to placówka, tworząca rodzinę wielodzietną. Swój dom znalazło tu sześćcioro dzieci. Od 2004 r. sytuacja prawna dzieci nie uległa zmianie i aktualnie w placówce przebywają dzieci w wieku od 6 do 16 lat, w tym dwa rodzeństwa. Trójka dzieci pochodzi z Powiatu Włoszczowskiego i troje z Powiatu Kieleckiego.

Wszystkie dzieci są umieszczone w placówce na podstawie postanowienia sądu. Powodem umieszczenia małoletnich jest brak środków do życia w rodzinie, choroby psychiczne rodziców, alkoholizm i przemoc wobec dzieci (syndrom dzieci maltretowanych).

Wszystkie dzieci mają uregulowaną sytuację prawną i pozostaną w RDDz do czasu ustania przyczyn ograniczenia władzy rodzicielskiej. Dzieci te, przez fakt odrzucenia przez rodziców biologicznych wymagają szczególnej troski i wyciszenia. Dom zapewnia swoim wychowankom prawidłowe warunki rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego, co przyniosło już nieprawdopodobne efekty. W przeciągu prawie czteroletniego okresu funkcjonowania Domu zostały w większości wyrównane deficyty rozwojowe. Mali mieszkańcy funkcjonują tak samo, jak ich rówieśnicy.

Dzieci regularnie korzystają z pomocy lekarskiej i pedagogicznej. Oprócz problemów typu emocjonalnego troje dzieci wymaga specjalistycznej opieki, tj wizyt w poradniach: okulistycznej, stomatologicznej, neurologicznej, alergologicznej, wad postawy.

Dom zapewnia realizację obowiązku szkolnego i pomoc w wyrabianiu nawyku pracy, kultury osobistej i samodzielności, oraz umiejętności współżycia w społeczeństwie. Dwie dziewczynki chodzą do zerówki, troje dzieci jest uczniami szkoły podstawowej. Najstarszy wychowanek uczęszcza do pierwszej klasy Technikum Informatycznego.

Dom wspiera dzieci poprzez umożliwienie kształcenia rozwoju zainteresowań i umiejętności życiowych.

Rodzinny Dom Dziecka jest otwarty na kontakty dzieci z rodzicami i innymi bliskimi osobami, jak i z osobami zaprzyjaźnionymi.

Dom prowadzi dokumentację indywidualną dla każdego wychowanka w postaci indywidualnego planu pracy z dzieckiem i rodziną oraz karty pobytu dziecka.

Indywidualny plan pracy w warunkach placówki opiekuńczo-wychowawczej jest to czasowe, wzmacniające działanie na dziecko i członków jego rodziny, którego celem jest ograniczenie, lub likwidacja przyczyn kryzysu, jak również pojednanie rodziny lub znalezienie dla dziecka stałego rozwiązania w środowisku rodziny zastępczej.

„Ktoś powiedział, iż dziecko ma na sobie plecaczek, który rodzice napełniają przed wypuszczeniem go w dorosłość, z którego może czerpać. Zanim rodzice zastępczy wypełnią ten plecaczek czymś dobrym muszą go opróżnić z tego, co tam już jest.”

Dziecku pozbawionemu całkowicie, lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się również opiekę i wychowanie poprzez utworzenie **rodzin zastępczych**.

Rodziny zastępcze są instytucjami pomocy społecznej, tworzonymi w celu zapewnienia opieki rodzicielskiej z powodu wystąpienia różnego rodzaju sytuacji kryzysowych, takich jak: sieroctwo, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, brak pracy, alkoholizm i inne uzależnienia, ciężkie choroby somatyczne i psychiczne, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a także skutki przedwczesnego macierzyństwa.

Prowadzenie rodzin zastępczych, a także udzielanie im pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka jest zadaniem własnym powiatu z zakresu

pomocy społecznej. Natomiast jednostką zobowiązaną do udzielania pomocy i sprawowania nadzoru nad rodzinami zastępczymi jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, lub upoważniony przez nie Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy.

Tworzenie rodzin zastępczych opiera się na zasadzie poszukiwania odpowiednich opiekunów i bezpiecznego domu dla konkretnego dziecka, a nie na poszukiwaniu dziecka dla rodziców. Rodzina zastępcza daje dzieciom i rodzicom szansę, aby wyeliminować objawy i przyczyny kryzysu. Celem rodziny zastępczej jest wzmocnienie rodziny naturalnej, tak aby dziecko mogło do niej powrócić po zaleczeniu wszystkich ran z przeszłości.

Utworzenie rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno-prawnej pomiędzy opiekunami a dzieckiem (tak, jak w przypadku adopcji). Dziecko nie staje się dzieckiem rodziny zastępczej, nie powstają obowiązki alimentacyjne między członkami rodziny, ani też prawo do dziedziczenia. Rodzice zastępczy są jedynie opiekunami dziecka.

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie **orzeczenia sądu**. W przypadku pilnej konieczności zapewnienia dziecku opieki zastępczej umieszczenie dziecka następuje na wniosek, lub za zgodą rodziców dziecka, **na podstawie umowy cywilnoprawnej**, zawartej między rodziną zastępczą a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny. O zawartej umowie starosta powiadamia niezwłocznie sąd.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustaje z chwilą uzyskania przez dziecko pełnoletności. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia nauki w szkole, którą rozpoczęło będąc w tej rodzinie. Po ukończeniu 18 roku życia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie usamodzielnia wychowanka.

Rodziny zastępcze dzielą się na:

1. Spokrewnione z dzieckiem.
2. Niespokrewnione z dzieckiem.
3. Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
 - a) wielodzietne
 - b) specjalistyczne
 - c) o charakterze pogotowia rodzinnego.

W zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodzinie zastępczej umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci.

W zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem specjalistycznej rodzinie zastępczej umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie, albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagającymi opieki i pielęgnacji. W rodzinie tej może wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci.

W zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka może być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące.

Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Włoszczowskiego (stan na dzień 31.12.2006 r.)

Gmina	Liczba rodzin zastępczych	Liczba umieszczonych dzieci
Włoszczowa	18	23
Kluczewsko	2	4
Krasocin	4	9
Moskorzew	2	2
Radków	4	5
Secemin	6	8
Razem	36	51

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Rodzaje rodzin na terenie Powiatu Włoszczowskiego (stan na 31.12.2006 r.)

Forma rodziny zastępczej	Liczba rodzin
Spokrewnione z dzieckiem	32
Niespokrewnione z dzieckiem	4
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem	
wielodzietne	0
specjalistyczne	0
o charakterze pogotowia rodzinnego	0

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Włoszczowskiego (stan na dzień 31.12.2007 r.)

Gmina	Liczba rodzin zastępczych	Liczba umieszczonych dzieci
Włoszczowa	21	26
Kluczewsko	3	7
Krasocin	5	8
Moskorzew	2	2
Radków	4	5
Secemin	6	8
Razem	41	56

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

**Rodzaje rodzin na terenie Powiatu Włoszczowskiego
(stan na 31.12.2007 r.)**

Forma rodziny zastępczej	Liczba rodzin
Spokrewnione z dzieckiem	36
Niespokrewnione z dzieckiem	4
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem	
wielodzietne	1
specjalistyczne	0
o charakterze pogotowia rodzinnego	0

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Najwięcej rodzin zastępczych utworzono na terenie gminy Włoszczowa i Secemin, przy czym są to zazwyczaj rodziny spokrewnione z dzieckiem. Rodzicami zastępczymi są zazwyczaj osoby między 51-60 rokiem życia. Schronienie w rodzinach zastępczych znajdują najczęściej dzieci w przedziale wieku 7-18 lat.

Na terenie naszego Powiatu nie ma utworzonych rodzin zastępczych: specjalistycznych oraz o charakterze pogotowia rodzinnego. Szczególnie jeśli chodzi o ostatni typ rodziny zachodzi duża potrzeba w tej dziedzinie. Utworzenie pogotowia rodzinnego wymaga spełnienia kilku warunków.

Pogotowie rodzinne jest tworzone na podstawie zawartej ze starostą umowy powierzenia dziecka. Osoby zamierzające utworzyć pogotowie muszą odbyć specjalistyczne szkolenie oraz uzyskać zaświadczenie kwalifikacyjne. Do pogotowia mogą trafiać dzieci na mocy orzeczenia sądu, a także doprowadzone przez Policję bez zgody rodziców.

2.3. BEZDOMNOŚĆ

Zjawisko bezdomności jest w Polsce nowym, narastającym problemem społecznym. Rozmiary tego zjawiska, przyczyny i system pomocy poddawane są badaniom i rozważaniom w celu jak najlepszego rozpoznania.

Zjawisko bezdomności zaczęło się nasilać w Polsce po 1989 r. Brak jest oficjalnych informacji na temat liczby osób bezdomnych. Jedynym miarodajnym źródłem wiedzy o tym zjawisku jest liczba osób, którym formalnie została udzielona pomoc przez ośrodki pomocy społecznej.

O randze bezdomności wśród problemów społecznych decydują nie tylko trudne do uchwycenia parametry ilościowe, ale również dynamika zjawiska i zmiany w strukturze populacji. Syntetyczne opracowania z dziedziny polityki społecznej podkreślają narastające tempo zjawiska, wykraczanie jego zasięgu poza grupy i środowiska tradycyjnie kojarzone z bezdomnością. Z bezdomnością związane są również takie zjawiska, jak: alkoholizm, narkomania, żebractwo, prostytutka, przestępczość, zagrożenia epidemiologiczne.

Bezdomność traktowana jest jako dysfunkcja uprawniająca do korzystania z pomocy społecznej. Istotą bezdomności jest brak stałego miejsca zamieszkania, brak dachu nad głową.

Pojęcie bezdomności można rozpatrywać w kilku znaczeniach.

Bezdomność w ujęciu socjologicznym to brak stałego miejsca zamieszkania.

W ujęciu psychologicznym bezdomność to kryzysowy stan egzystencji osoby nieposiadającej faktycznego miejsca zamieszkania, pozbawionej środków niezbędnych do zaspokojenia elementarnych potrzeb, trwale „wykorzenionej” ze środowiska w wyniku rozpadu więzi społecznych i akceptującej swoją rolę społeczną. Wiąże się to z poważnym upośledzeniem psychicznego i fizycznego funkcjonowania w społeczeństwie.

Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań, determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne.

Istnieje kilka rodzajów bezdomności:

- bezdomność jako konsekwencja odrzucenia przez bliskich, **z konieczności**,
- bezdomność „**z wyboru**”, jako efekt samodzielnie podjętej decyzji,
- bezdomność **faktyczna**, jawna, widoczna,
- bezdomność **społeczna**, czyli deprawacja potrzeb.

Rozróżnia się trzy kategorie bezdomnych:

1. Uliczni-nocujący w parkach, ogródkach działkowych, kanałach, klatkach schodowych.
2. Schronkowi-przebywający w schroniskach, noclegowniach.
3. Potencjalnie bezdomni-ludzie, rodziny zagrożone eksmisją, więźniowie, psychicznie chorzy.

Według materiałów rządowych do powodów bezdomności zaliczyć można:

- rozpad rodziny
- eksmisje
- powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania
- brak stałych dochodów

- przemoc w rodzinie
- brak tolerancji społecznej
- uzależnienia
- likwidacja hoteli pracowniczych
- opuszczenie domu dziecka
- powrót ze szpitala psychiatrycznego.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielenia schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku na leczenie. Gminy mogą zlecać wykonywanie tych zadań organizacjom pozarządowym. Najbardziej znaną tego typu organizacją jest Towarzystwo Pomocy im. Świętego Brata Alberta, które działa na terenie Włoszczowy. Zapewnia osobom potrzebującym ciepły posiłek w ciągu dnia. Natomiast najbardziej znaną organizacją w kraju, udzielającą pomocy bezdomnym jest „Monar”.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje noclegownia, w której mogą znaleźć schronienie osoby potrzebujące i bezdomne.

Powiat Włoszczowski spotyka się z problemem bezdomności sporadycznie. Najczęściej jest ona powiązana z alkoholizmem, bezrobociem, przemocą w rodzinie oraz innymi patologiami. Praca z osobami bezdomnymi jest często bezowocna, gdyż bezdomność najtrudniej jest zlikwidować w psychice człowieka. Pracownik socjalny musi mieć świadomość, że bezdomność stanowi często wybór jednostki. Wybór ten jest oparty na specyficznym pojmowanej wolności, na kontestacji norm, zasad i prawidłowości wszechobecnej hierarchizacji życia społecznego, na chęci życia poza społeczeństwem. Bywa też skutkiem bezradności, zaburzeń osobowościowych, formą ucieczki przed odpowiedzialnością, pracą i codziennymi problemami, czyli konsekwencją niskiego poziomu uspołecznienia, słabej zaradności, niewielkiej odporności psychicznej. Bezdomność demoralizuje, a im dłużej trwa, tym trudniej z niej wyjść i trudniej z nią walczyć. Walka o powrót do społeczeństwa jest potrzebna, zasadna i celowa, nawet wtedy, kiedy rzadko kończy się sukcesem.

Aby zminimalizować problem bezdomności należy podjąć następujące działania:

1. Podjąć działania profilaktyczne, mające na celu zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska (budowa mieszkań socjalnych, objęcie bezdomnych pomocą finansową i materialną)
2. Podjąć działania o charakterze aktywizującym (prace interwencyjne).

2.4. POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA

Ochrona macierzyństwa jest jednym z najważniejszych problemów społecznych. Według Encyklopedii PWN termin ten definiuje się jako całokształt szczególnych uprawnień, które przysługują pracującej kobiecie w okresie ciąży, porodu i wychowania małego dziecka.

Podstawowym prawem każdej osoby jest nienaruszalne prawo do życia. Prawo to stanowi fundament pozostałych praw człowieka. Początek życia ludzkiego jest zdeterminowany biologicznie – życie ludzkie zaczyna się od poczęcia. Od momentu zaistnienia życie wymaga ochrony prawnej. Prawo do życia jest prawem przyrodzonym, zatem społeczeństwo nie może go negocjować, ani relatywizować. Jest ono przynależne każdej istocie ludzkiej, bez względu na wiek, płeć, rasę, czy inne przymioty. Odmawianie prawa do życia pewnej kategorii ludzi jest zawsze ich dyskryminacją. Ochrona prawa do życia nie może być uzależniona od jego fazy.

Dlatego też państwo, uznając wartość życia ludzkiego, wszelkimi dostępnymi środkami powinno zapewnić mu najskuteczniejszą ochronę prawną.

W świetle prawa polskiego życie ludzkie ma wartość konstytucyjną. Zgodnie z art. 38 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu prawną ochronę życia. Ochrona macierzyństwa nie może oznaczać wyłącznie ochrony interesów kobiety ciężarnej i matki.

Współcześnie w Polsce obserwuje się często praktyki łamania praw kobiet, zwłaszcza w okresie ciąży i macierzyństwa. Okres ciąży i urlopu macierzyńskiego „wyłącza” kobiety z aktywnego życia zawodowego. Prowadzi to do dyskryminacji kobiet na rynku pracy. Pracodawcy nie chcą ich zatrudniać. Zwiększa to liczbę bezrobotnych kobiet, które muszą borykać się z trudnościami dnia codziennego bardzo często same, bez jakiegokolwiek wsparcia. Dlatego też zadaniem państwa jest otoczenie kobiet w okresie ciąży i macierzyństwa szczególną opieką. W Polsce został rozwinięty system prawny, mający na celu ochronę kobiet w okresie macierzyństwa. Są to zwłaszcza przepisy Kodeksu Pracy i ustaw szczególnych, wykluczające możliwość rozwiązania umowy o pracę z kobietą ciężarną oraz w czasie urlopu macierzyńskiego.

Są jednak kobiety niezatrudnione, samotne, opuszczone przez rodzinę, które wymagają szczególnego wsparcia. One często są klientkami ośrodków pomocy społecznej.

Liczba świadczeniobiorców z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa występuje we wszystkich gminach Powiatu Włoszczowskiego.

2.5. BEZROBOCIE

Bezrobocie to zjawisko polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i chcących pracować nie znajduje żadnego zatrudnienia. Pojęcie bezrobocia jest bardzo nieprecyzyjne i istnieje wiele różnorodnych metod mierzenia poziomu bezrobocia.

Stopa bezrobocia to stosunek ilości bezrobotnych do ilości wszystkich ludzi zdolnych do pracy.

Pojęcie **bezrobotnego** definiuje Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.). Ogólnie można powiedzieć, iż bezrobotnym jest niezatrudniona i niewykonywująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wyróżnia się 2 główne formy bezrobocia:

1. Bezrobocie jawne – ustalane na podstawie ewidencji urzędów pracy i określane jako bezrobocie rejestrowane.
2. Bezrobocie ukryte – jego rozpoznanie wymaga specjalnych badań ankietowych, bądź zastosowania statystycznych metod szacunkowych. Ten rodzaj bezrobocia charakteryzuje się tym, iż osoba pozostaje bez jakiegokolwiek pracy, jest gotowa do jej podjęcia, ale jej nie poszukuje, ponieważ na podstawie wcześniejszych doświadczeń jest przekonana, że jej nie znajdzie. Sytuacja taka dotyczy najczęściej długotrwale bezrobotnych.

Bezrobocie może być również:

- Całkowite, które oznacza brak jakiegokolwiek zajęcia zarobkowego, lub
- Częściowe-bezrobotny znajduje pracę dorywczą, lub zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Osoby bezrobotne stanowią najliczniejszą grupę świadczeniobiorców pomocy społecznej. Bezrobocie przyczynia się do zubożenia materialnego rodzin, wywierając takie skutki, jak:

- dezintegracja rodziny (upadek autorytetów i zakłócenia socjalizacji ról),
- zmniejszenie siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenie ryzyka zaistnienia patologii życia rodzinnego.

Niedostatek materialny, spowodowany bezrobociem jest przyczyną powstawania i narastania zjawisk społecznie niepożądanych. Długie pozostawanie bez pracy rodzi zjawiska patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem jest przemoc w rodzinie. Dlatego też długotrwale bezrobocie wymaga skoncentrowania specjalnych form oddziaływań.

Brak zatrudnienia wpływa niekorzystnie nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają człowieka poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych, a niekiedy jakichkolwiek decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę rozkładu czasu w ciągu dnia. Bezrobotni mężczyźni sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu. Osoby o małych szansach na rynku pracy (zaawansowany wiek powyżej 50 r.ż., słabo wykształceni) dostrzegają nadmiar wolnego czasu. Pojawia się przygnębienie, apatia. Stres leczą najczęściej alkoholem, nikotyną. Pojawia się napięcie, rodzą się konflikty w rodzinie. Dochodzi do aktów przemocy wobec żony i dzieci.

Brak perspektyw życiowych wpływa niekorzystnie na zdrowie psychiczne. Pojawiają się depresje, myśli samobójcze. Zły stan psychiczny wpływa również na stan fizyczny

organizmu. Osoby bezrobotne zapadają na choroby serca, gruźlicę płuc, do niedawna uznawaną za „uśpioną”.

Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zawodowym, a także niepełnosprawni.

Najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej.

Cechą bezrobocia w naszym powiecie jest stale rosnąca wśród zarejestrowanych liczebna przewaga kobiet, oraz duży odsetek młodzieży według wieku do 24 lat. Bezrobocie szczególnie dotkliwie dotyczy mieszkańców wsi.

Skalę bezrobocia na terenie Powiatu Włoszczowskiego obrazują zamieszczone tabele.

**Bezrobotni według wieku, wykształcenia i stażu pracy z terenu Powiatu Włoszczowa
(stan na IV kwartał 2006 r.)-wg danych PUP we Włoszczowie**

wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych ogółem	Długotrwale bezrobotni	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Bez kwalifikacji zawodowych	Samotnie wychowujący dziecko do 7 roku życia	niepełnosprawni
Wiek							
18-24	1019	566	1019	-	324	21	6
25-34	1196	923	-	-	243	40	7
35-44	793	644	-	-	242	6	12
45-54	776	637	-	-	338	2	10
55-59	212	181	-	-	130	0	4
60-64	40	32	-	-	24	0	1
Wykształcenie							
wyższe	260	168	58	3	-	5	2
polic. i śr. zaw.	979	681	392	62	-	17	6
śr. ogóln.	403	209	281	34	307	9	2
zasadnicze zaw.	1188	928	174	140	-	16	12
gimnazj. i poniż.	1206	997	114	383	994	22	18
staż pracy							
do 1 roku	709	595	168	81	208	13	8
1-5 lat	787	570	164	67	157	14	5
5-10 lat	484	368	15	53	128	9	6
10-20 lat	514	407	-	125	156	2	6
20-30 lat	287	201	-	179	108	1	10
30 lat i więcej	64	26	-	60	32	0	0
Bez stażu	1191	816	672	57	512	30	5
Czas pozostawania bez pracy							
Do 1 m-ca	233	78	104	30	65	4	6
1-3 m-cy	538	177	239	42	140	7	5
3-6 m-cy	376	137	161	40	98	7	3
6-12 m-cy	441	143	146	56	136	4	7
12-24 m-cy	581	581	180	80	186	13	6
Pow.24 m-cy	1867	1867	189	374	676	34	13

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie

**Bezrobotni według wieku, wykształcenia i stażu pracy z terenu Powiatu Włoszczowa
(stan na IV kwartał 2007 r.)-według danych PUP we Włoszczowie**

wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych ogółem	Długotrwałe bezrobotni	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Bez kwalifikacji zawodowych	Samotnie wychowujący dziecko do 7 roku życia	niepełnosprawni
Wiek							
18-24	668	331	668	-	230	20	6
25-34	867	690	-	-	170	30	10
35-44	610	499	-	-	198	9	10
45-54	670	550	-	-	275	1	12
55-59	223	183	-	-	119	0	2
60-64	35	28	-	-	20	0	1
Wykształcenie							
wyższe	214	122	36	5	-	3	3
polic. i śr. zaw.	705	487	210	65	-	15	9
śr. ogóln.	346	173	242	33	243	6	3
zasadnicze zaw.	958	701	114	157	-	12	9
gimnazj. i poniż.	950	798	66	324	769	24	17
staż pracy							
do 1 roku	594	451	138	77	171	17	4
1-5	607	443	102	65	129	10	7
5-10	378	265	7	66	97	7	7
10-20	405	313	-	110	124	0	10
20-30	227	161	-	150	74	0	4
30 lat i więcej	67	23	-	65	28	0	1
Bez stażu	894	625	421	61	395	26	6
Czas pozostawania bez pracy							
Do 1 m-ca	252	63	118	28	78	4	4
1-3 m-cy	387	127	100	61	86	6	3
3-6 m-cy	327	86	116	40	95	8	7
6-12 m-cy	305	103	85	42	77	7	6
12-24 m-cy	442	442	127	67	132	6	10
Pow.24 m-cy	1460	1460	122	346	544	29	11

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie

STAN BEZROBOTNYCH W PODZIALE NA GMINY

(stan na dzień 31.12.2006 r.)

Nazwa Gminy	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiety	Absolwenci szkół ponadpodstawowych	Zwolnieni z przyczyn dot. zakł. pracy	Zasiłkobiorcy	W wieku „mobilnym” 18-44 lat	Pozostający bez pracy pow. 12 m-cy
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Włoszczowa</i>	1737	1006	0	10	108	1263	1020
<i>Kluczewsko</i>	489	265	0	6	44	361	300
<i>Krasocin</i>	958	587	0	9	71	733	599
<i>Moskorzew</i>	239	121	0	3	15	185	153
<i>Radków</i>	170	99	0	1	10	132	111
<i>Secemin</i>	443	242	0	4	34	334	265
RAZEM:	4036	2320	0	33	282	3008	2448

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie

STAN BEZROBOTNYCH W PODZIALE NA GMINY

(stan na dzień 31.12.2007 r.)

Nazwa Gminy	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiety	Absolwenci szkół ponadpodstawowych	Zwolnieni z przyczyn dot. zakł. pracy	Zasiłkobiorcy	W wieku „mobilnym” 18-44 lat	Pozostający bez pracy pow. 12 m-cy
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Włoszczowa</i>	1330	806	0	10	108	901	762
<i>Kluczewsko</i>	386	224	0	7	24	282	262
<i>Krasocin</i>	765	488	0	8	42	552	473
<i>Moskorzew</i>	220	116	0	3	15	167	123
<i>Radków</i>	142	78	0	1	10	111	76
<i>Secemin</i>	330	179	0	2	23	232	206
RAZEM:	3173	1891	0	31	222	2245	1902

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy we Włoszczowie

Stopa bezrobocia w Powiecie Włoszczowskim w latach 2000-2007 przedstawiała się w następujący sposób:

2000 rok -17,4%
2001 rok -18,4%
2002 rok – 19,5%
2003 rok – 19,2%
2004 rok -23,5%
2005 rok – 21,7%
2006 rok -18,2%
2007 rok-14,4 % (dane na dzień 30 listopada 2007 r.)

Analizując poziom bezrobocia na terenie Powiatu Włoszczowskiego liczba bezrobotnych na dzień 31.12.2007 r była niższa o 863 osoby, tj. o 27,2% w odniesieniu do 31.12.2006 r. Ogólny poziom bezrobocia w Powiecie Włoszczowskim w grudniu 2007 r. był niższy od notowanego w grudniu 2006 r. W poszczególnych gminach przedstawiał się następująco: w Gminie Krasocin - spadek o 193 osoby, Secemin o 113 osób, Włoszczowa aż o 407 osób, Moskorzew o 19 osób, Kluczewsko o 103 osoby i Radków o 28 osób.

**POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE
WŁOSZCZOWSKIM
według stanu na dzień 31.12.2006 r. (dane z PUP we Włoszczowie)**

w tym:

•2320 bezrobotnych kobiet	(57,5% ogółu)
•3138 bezrobotnych zamieszkałych na wsi	(77,8%)
•1019 bezrobotnych do 25 roku życia	(25,2%)
•622 bezrobotnych pow. 50 roku życia	(15,4%)
•2983 długotrwale bezrobotnych	(74,0%)
•3754 bezrobotnych bez prawa do zasiłku	(93,0%)
•282 bezrobotnych z prawem do zasiłku	(7,0%)
•40 bezrobotnych niepełnosprawnych	(1,0%)

Ogólny poziom bezrobocia w Powiecie Włoszczowskim w grudniu 2006 r. był niższy od notowanego w miesiącu grudniu 2005 r.

Podstawowe kategorie bezrobotnych na dzień 31.12.2006 r.:

1. Bezrobocie młodzieży: **1019 osób** do 25 roku życia.
2. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku: (powyżej 50 r. ż)-**622 osób**
3. Bezrobocie wśród mieszkańców wsi: **3138 osób**
4. Niepełnosprawni-**40 osób**

W 2006 r. Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie podjął aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, sfinansowane ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ogółem aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objęto 1204 osoby, w tym w ramach:

-prac interwencyjnych: 152 osoby

- robót publicznych: 4 osoby
- staży: 563 osoby
- szkolenia: 112 osób
- dotacje dla pracodawców: 70 osób
- dotacje dla bezrobotnych: 30 osób
- przygotowanie zawodowe: 128 osób
- prace społecznie użyteczne: 132 osoby
- refundacja składki na KRUS: 13 osób.

POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE WŁOSZCZOWSKIM

według stanu na dzień 31.12.2007 r. (dane z PUP we Włoszczowie)

Liczba bezrobotnych w Powiecie Włoszczowskim według stanu na dzień **31.12.2007 r.** wyniosła **3173 osoby**, w tym:

- **1891** bezrobotnych kobiet **(59,6% ogółu)**
- **2474** bezrobotnych zamieszkałych na wsi **(78,0%)**
- **668** bezrobotnych do 25 roku życia **(21,1 %)**

- **584** bezrobotnych powyżej 50 roku życia **(18,4% ogółu)**
- **2281** długotrwale bezrobotnych **(71,9% ogółu)**
- **2951** bezrobotnych bez prawa zasiłku **(93,0%)**
- **222** bezrobotnych z prawem do zasiłku **(7,0 %)**
- **41** bezrobotnych niepełnosprawnych **(1,3% ogółu)**

Z ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych:

- 947 mieszkało w mieście (29,0% napływu), a 2328 na wsi (71,0% napływu)
- 1663 to kobiety (50,8%), a 1612 to mężczyźni (49,2%)
- 499 posiadało prawo do zasiłku (15,2%)
- 1517 to osoby do 25 roku życia (46,3%)

W **2007 r.** wyłączono z rejestru bezrobotnych **4138 osób**. Przyczyny wyłączenia były następujące:

- podjęcie pracy przez 1948 osób
- rozpoczęcie szkolenia lub stażu-536 osób
- rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej-135 osób
- rozpoczęcie przygotowania zawodowego-178 osób
- niepotwierdzeni gotowości pracy-823 osoby
- dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego-223 osoby
- nabycie praw emerytalnych lub rentowych-25 osób
- pozostałe przyczyny (np.: podjęcie nauki, ukończenie 60/65 lat, nabycie uprawnień do zasiłku lub świadczenia emerytalnego)-270 osób.

W celu minimalizacji negatywnych skutków bezrobocia należy podjąć następujące działania:

1. Zwiększenie środków z Funduszu Pracy oraz wykorzystanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.
2. Cykliczne organizowanie targów pracy, mających na celu umożliwienie bezpośredniego kontaktu bezrobotnych z pracodawcami.
3. Wprowadzenie zachęt finansowych dla pracodawców zatrudniających młodzież i osoby po 50 roku życia.
4. Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy.
5. Zwiększenie środków na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych.
6. Zwiększenie wydatków na szkolenia i doradztwo.

2.6. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

Niepełnosprawność to stan będący efektem dysfunkcji natury fizycznej, lub psychicznej, ubytku anatomicznego, lub dysfiguracji, wynikły z urazów, schorzeń, lub zaburzeń rozwojowych i powodujący znaczne ograniczenie możliwości wykonywania przez jednostkę podstawowych czynności życiowych.

Do podstawowych czynności życiowych zalicza się: samoobsługę, przemieszczanie się, czynności manualne, orientację w otoczeniu, zdolności komunikowania się z innymi ludźmi, oraz czynności związane z uczeniem się, wykonywaniem pracy, życiem rodzinnym oraz prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny, lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza, bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie: o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności albo orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, a jeżeli nie ukończyły 16 roku życia – orzeczenie o rodzaju i stopniu niepełnosprawności.

Ostatnie pełne dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku. Według jego wyników w 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła blisko 5,5 mln, w tym około 4,5 mln posiadało prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności, a 4,3 mln były to osoby w wieku 15 lat i więcej. Według wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) prowadzonego przez GUS liczba tych ostatnich od tego czasu systematycznie spadała i w 2006 roku wyniosła około 3,8 mln osób. W 2007 roku utrzymała się na tym samym poziomie. Oznacza to, że 12% ludności w wieku 15 lat i więcej posiada prawne orzeczenie niepełnosprawności. W 2007 roku liczba osób niepełnosprawnych prawnie w wieku produkcyjnym wyniosła 2,3 mln i stanowiła 9,5% ludności w tym wieku. Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem i wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym. W 2007 r. 25,3% osób w wieku 15 lat i więcej miało orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), 36% tych osób posiadało orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne) a 38,7% - orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności (lub równoważne). Wśród osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym odsetek osób ze znaczną niepełnosprawnością jest znacznie mniejszy, przy wyraźnie wyższym odsetku osób z niepełnosprawnością lekką (odsetki wynoszą odpowiednio: 16,9%, 37,1% i 46,0%). Osoby niepełnosprawne są znacznie gorzej wykształcone niż osoby sprawne. W 2007 r. aż 68,6% osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej nie miało wykształcenia średniego, a jedynie 5,7% posiadało wykształcenie wyższe. Co prawda relacja ta jest z roku na rok coraz bardziej korzystna, jednak wciąż widoczna jest w tym względzie różnica w stosunku do osób sprawnych, wśród których wykształcenia co najmniej średniego nie posiadało 49,5%, zaś wyższe miało 15,7%. Osoby niepełnosprawne mają trudności w zdobyciu lub uzupełnieniu wykształcenia nie tylko na poziomie wyższym, ale także średnim a nawet podstawowym. Z kolei niskie wykształcenie lub jego brak zmniejsza szanse osób niepełnosprawnych na rynku pracy, a tym samym szanse na godne życie ich samych. Najwyższą aktywnością zawodową cechują się osoby z wyższym wykształceniem. Sytuacja społeczno-ekonomiczna poszczególnych grup ludności, w tym osób niepełnosprawnych, jest pochodną ich sytuacji na

ryнку pracy. Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Polski wskazują na znaczną poprawę sytuacji na rynku pracy w ciągu dwóch ostatnich lat, a zwłaszcza w 2007 roku. Nastąpił wzrost wskaźnika zatrudnienia i spadek stopy bezrobocia. I choć sytuacja osób niepełnosprawnych nadal jest znacznie trudniejsza od sytuacji osób sprawnych, należy odnotować korzystne zmiany. W 2007 aktywnych zawodowo było 15,1% osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej, a 22,6% w wieku produkcyjnym. Dla porównania współczynnik aktywności zawodowej osób sprawnych w wieku 15 lat i więcej wynosił 59%, w wieku produkcyjnym 74%. Współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym wzrósł w stosunku do ubiegłego roku o 0,5 pkt. proc. W 2007 roku udział osób pracujących wśród osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej wynosił 13,2%, wśród osób w wieku produkcyjnym - 19,4%. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym - po raz pierwszy od 2003 roku - przekroczył 19%. W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł o 1,2 pkt. proc. (osób sprawnych - o 3 pkt. proc.). Wskaźnik zatrudnienia osób sprawnych w wieku 15 lat i więcej oraz dla zbiorowości osób w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio 53,4% i 66,8%. Stopień niepełnosprawności z natury rzeczy różnicuje aktywność zawodową osób niepełnosprawnych: w 2007 r. pracowało 20,3% osób niepełnosprawnych z lekkim stopniem niepełnosprawności, 12,3% ze stopniem umiarkowanym i 3,3% ze stopniem znacznym. Wskaźniki te są oczywiście znacznie wyższe w przypadku osób w wieku produkcyjnym - wynosiły odpowiednio 26,1%, 16,8% i 6,8%. Większość osób niepełnosprawnych pracujących w wieku 15 lat i więcej stanowią pracownicy najemni - w 2007 r. 59,2%, jednak znaczące są także odsetki osób pracujących na własny rachunek i pracodawców (łącznie 29,4%, w tym 2,6% stanowią pracodawcy) i pomagających członków rodzin (11,4%), co wynika z tego, że znaczna część osób niepełnosprawnych pracuje w rolnictwie indywidualnym. W przypadku osób w wieku produkcyjnym więcej jest pracowników najemnych (63,1%), a mniej pracujących na własny rachunek i pracodawców (łącznie 26,4%, w tym tylko 2,5% stanowią pracodawcy) i pomagających członków rodzin (10,5%). Zdecydowana większość niepełnosprawnych pracowników najemnych pracuje w zakładach pracy chronionej. W systemie obsługi dofinansowań prowadzonym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w grudniu 2007 r. zarejestrowanych było 42 tys. pracujących na otwartym rynku i 179 tys. osób niepełnosprawnych pracujących w zakładach pracy chronionej. Choć dominacja zatrudnienia osób niepełnosprawnych na chronionym rynku pracy jest wciąż znaczna, wyraźnie widoczna jest tendencja do wzrostu udziału pracowników z otwartego rynku (z 15,9% w grudniu 2005 r. do 17,9% w grudniu 2006 r. i 19,2% w grudniu 2007 r.).

Liczną grupę w Polsce stanowią niepełnosprawne dzieci. Liczba dzieci niepełnosprawnych według stanu na dzień 31.12.2004 r. wynosiła 209 tys. Największą grupę niepełnosprawnych dzieci odnotowano wśród 10-14-latków-4,2%, 5-9 lat-3,2%, a wśród najmłodszych-2%.

Wzrost liczby osób niepełnosprawnych daje coraz większą rangę temu zjawisku wśród innych problemów społecznych. Dynamika wzrostu niepełnosprawności związana jest ze słabszą kondycją zdrowotną społeczeństwa, a także ogólną sytuacją społeczno-gospodarczą.

Zjawisko niepełnosprawności może być określone i mierzone w różny sposób:

- w oparciu o zmienne kliniczne (etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń);
- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania (samoobsługa, poruszanie się);
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych adekwatnych do wieku danej osoby.

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy przede wszystkim na myśli osoby posiadające orzeczenie Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję

Lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, lub inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, lub psychicznymi.

Osobą niepełnosprawną będzie każda osoba, której stan fizyczny, psychiczny, lub umysłowy powoduje trwałe, lub okresowe utrudnienia, ograniczenia, lub uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

Obecnie funkcjonują w Polsce 2 systemy orzecznictwa:

1. Orzecznictwo dla celów rentowych.
2. Orzecznictwo dla celów pozarentowych, prowadzone przez Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**, który działa zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 139, poz. 1328).

Zespół został powołany Zarządzeniem Nr 11/99 Starosty Włoszczowskiego z dnia 1 września 1999 r.

Zespół orzeka na wniosek:

1. Osoby zainteresowanej;
2. Przedstawiciela ustawowego tej osoby.

Wydaje on orzeczenia o:

- a) niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia.
- b) stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia.
- c) wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie, lub niezdolności do pracy, zwane „orzeczeniami o wskazaniach do ulg i uprawnień”.

Stopień niepełnosprawności osób dorosłych orzeka się na **czas określony**, lub **na stałe**. Natomiast niepełnosprawność dziecka orzeka się zawsze na **czas określony**, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia.

Osoby niepełnosprawne, które posiadają ważne orzeczenia o zaliczeniu do jednej z grup inwalidzkich (orzeczenia Komisji do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia), lub niezdolności do pracy (orzeczenia ZUS) mogą się także starać o wydanie nowego rodzaju **orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień**.

Dotychczas osoba, która chciała z takich uprawnień korzystać, musiała się starać o wydanie nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, z konkretnym wskazaniem do korzystania z ulgi. Od orzeczenia wydanego w tym trybie nie przysługuje odwołanie.

***Skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we
Włoszczowie
(według stanu na dzień 31.12.2007 r.)***

Specjaliści	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Przewodniczący	1	1	1	1
Sekretarz	0	0	0	0
Lekarze	4	4	4	4
Psycholodzy	1	1	1	1
Pedagodzy	1	1	1	1
Doradcy zawodowi	1	1	1	1
Pracownicy socjalni	2	2	2	2
Razem członkowie	10	10	10	10
Pracownicy obsługi administracji	2	2	2	2
Ogółem zatrudnieni w Zespole	12	12	12	12

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

***Liczba i cel przyjętych wniosków
(według stanu na dzień 31.12.2007 r.)***

Osoby po 16 roku życia

Lp	Liczba i cel złożenia wniosku	Stan na 31.12.07 r.
1.	Odpowiednie zatrudnienie	75
2.	Szkolenie	0
3.	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	9
4.	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	73
5.	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	3
6.	Zasiłek stały	87
7.	Zasiłek pielęgnacyjny	307
8.	Korzystanie z karty parkingowej	3
9.	Inne	47
10.	Razem	604

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

Osoby przed 16 rokiem życia

Lp.	Liczba i cel złożenia wniosku	Stan na 31.12.07 r.
1.	Zasiłek pielęgnacyjny	232
2.	Zasiłek stały	43
3.	Inne	3
4.	Razem	278

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

*Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, wieku, płci
(stan na dzień 31.12.2007 r.)*

osoby przed 16 rokiem życia

Kod niepełnosprawności	Razem	Wiek 0-3	Od 4 -7	Od 8 -16	Płeć-K	Płeć-M
U)	18	0	2	16	4	14
P)	11	0	2	9	4	7
L)	4	0	1	3	1	3
O)	24	4	5	15	14	10
R)	31	11	2	18	21	10
E)	20	3	4	13	10	10
S)	102	14	30	58	36	66
T)	7	1	0	6	2	5
M)	11	2	3	6	5	6
N)	12	2	2	8	3	9
I)	13	3	2	8	7	6
Razem	253	40	53	160	107	146

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

**Liczba wydanych orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia
oraz zatrudnienia
(stan na dzień 31.12.2007 r.)**

osoby po 16 roku życia

Lp	Kody	Stopnie niepełnosprawności			Razem	Wiek				Płeć		Wykształcenie					Zatrudnienie	
		znaczny	umiarkowany	lekki		16-25	26-40	40-60	60 i więcej	K	M	mniejsze niż podstawowe	podst.	zasad.	śred.n.	Wyż.	Tak	Nie
1	U)	13	20	0	33	21	8	2	2	10	23	6	22	3	2	0	0	33
2	P)	6	43	7	56	10	8	33	5	23	33	2	23	22	9	0	3	53
3	L)	2	15	45	62	1	3	15	43	35	27	1	39	8	12	2	10	52
4	O)	2	13	10	25	12	3	8	2	10	15	0	12	5	6	2	3	22
5	R)	17	43	71	131	26	9	63	33	84	47	4	51	33	33	10	28	103
6	E)	0	7	3	10	4	5	1	0	4	6	0	2	2	5	1	3	7
7	S)	30	59	20	109	22	3	50	34	46	63	2	58	28	16	5	11	98
8	T)	13	7	2	22	2	3	11	6	8	14	0	4	9	7	2	5	17
9	M)	19	10	5	34	2	3	22	7	28	6	0	10	9	13	2	5	29
10	N)	30	12	3	45	4	4	19	18	20	25	1	20	12	9	3	5	40
11	I)	19	18	11	48	16	3	14	15	25	23	1	30	6	10	1	8	40
12	Razem	151	247	177	575	120	52	238	165	293	282	17	271	137	122	28	81	494

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

**Ogółem orzeczenia wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania
o Niepełnosprawności we Włoszczowie**

Osoby po 16 roku życia

Wyszczególnienie/liczba	Stan na 31.12.2007 r.
Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	575
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	21
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	7
Ogółem wydane orzeczenia	603
Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	
Pierwszorazowe	361
Znaczny	100
Umiarkowany	142
Lekki	119
Razem	361

Osoby przed 16 rokiem życia

Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	3
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	29
Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	253
Ogółem wydane orzeczenia	285

Źródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

Dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność jest legitymacja osoby niepełnosprawnej. W 2007 r. wydano następującą ilość legitymacji:

Wyszczególnienie/liczba	Stan na 31.12.2007 r.
Legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	52
Legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	89
Legitymacje wydane na podstawie orzeczeń wydanych przez organy rentowe (KIZ, ZUS, KRUS, MON, MSWiA), w związku z brzmieniem art. 5 i 62 Ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	27
Ogółem	168

Zródło: dane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

Jak wynika z powyższych tabeli najczęściej w 2007 r. było wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym – 142, następnie lekkim – 119 i znacznym – 100.

Długotrwała choroba, a w jej konsekwencji niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny, bez względu na jej sytuację społeczno-zawodową i miejsce zamieszkania. Sytuacja taka, to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typu świadczenia, będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością. Z drugiej strony następuje ograniczenie dochodów z powodu utraty pracy i przejścia na rentę inwalidzką.

Na niepełnosprawność niekorzystnie wpływają również wcześniejsze uwarunkowania, które czynią życie tych rodzin szczególnie trudnym. Chodzi tu między innymi o następujące elementy:

- wcześniejsza trudna sytuacja bytowa, na przykład brak podstawowego standardu wyposażenia w sprzęt gospodarstwa domowego (meble, pralka, lodówka).
- wysokie wydatki, w związku z działalnością opiekuńczo-leczniczo-rehabilitacyjną.
- niezaradność życiowa członków rodziny, nieumiejętność gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi.

Dotknięcie jednego z członków rodziny niepełnosprawnością stanowi sytuację kryzysową. Osoby niepełnosprawne borykają się z bardzo poważnymi problemami natury fizycznej i psychicznej. Często boją się wychodzić z domu, wstydząc się swojej ułomności.

Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się także z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu, ułatwiającego im komunikowanie się i samoobsługę, a także kosztowną i trudno dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, jak też w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w życiu publicznym.

W roku 1999 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie rozpoczęło realizację dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

Środki były wykorzystane na:

1. Likwidację barier

O dofinansowanie ze środków PFRON zadań, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem mogą ubiegać się:

- na likwidację barier architektonicznych – osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego w którym zamieszkują na stałe
- na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier funkcjonalnych wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia .

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych nie przysługuje osobom niepełnosprawnym, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały na te cele dofinansowanie ze środków Funduszu.

Wnioski o dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych osoba niepełnosprawna może złożyć w ciągu całego roku.

Realizacja likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Stan na 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	27	140 900
Zawarte umowy ogółem	11	49 064
Wyplacone dofinansowania ogółem	10	43 806
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	4	15 128
dla mieszkańców wsi	7	36 605
dla kobiet	3	16 907
Z tego na bariery architektoniczne	3	29 083
Na bariery w komunikowaniu się	7	14 723
Na bariery techniczne	0	0

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	37	146 400
Zawarte umowy ogółem	15	76 750
Wypłacone dofinansowania ogółem	15	61 762
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	6	14 366
dla mieszkańców wsi	11	43 397
dla kobiet	4	15 088
Z tego na bariery architektoniczne	5	43 964
na bariery w komunikowaniu się	7	14 622
na bariery techniczne	3	3 176

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Jak wynika z przedstawionych tabeli wzrosło zainteresowanie dofinansowaniem do likwidacji barier. Liczba wnioskodawców w latach 2006-2007 wzrosła z 27 do 37.

2. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne stanowią aktywną formę rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu ogólną poprawę psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Zasady organizacji turnusów rehabilitacyjnych reguluje Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230, poz. 1694).

Uprawnionymi do korzystania z dofinansowania do turnusów są osoby niepełnosprawne tj:

- dzieci do 16 roku życia, które legitymują się orzeczeniem o niepełnosprawności
- osoby powyżej 16-tego roku życia posiadające aktualne orzeczenie o grupie inwalidzkiej KIZ, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przed dniem 1 stycznia 1998 roku bądź orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.

Z dofinansowania można skorzystać raz w roku kalendarzowym. Kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wynosi 50% przeciętnego wynagrodzenia w danym kwartale, a na osobę w samotną 65% przeciętnego wynagrodzenia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia wysokość dofinansowania ustala się w kwocie: 27 % dla osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 r. ż., 25 % dla osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 23 % dla osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności, 18 % dla opiekuna osoby niepełnosprawnej oraz dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy

chronionej, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu.

Z uwagi na duże zainteresowanie tego rodzaju formą rehabilitacji, Zarząd Powiatu Włoszczowskiego podjął uchwałę w sprawie obniżenia wysokości dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych. Dzięki temu w turnusach mogła uczestniczyć większa liczba osób niepełnosprawnych.

Realizacja dofinansowania przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

Stan na dzień 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami	224	x
W tym liczba opiekunów	76	x
Przyznane dofinansowania	196	82 630
Ogółem wypłacone dofinansowanie	139	78 841
Z tego: dorośli niepełnosprawni z zakładów pracy chronionej	x	x
Pozostali dorośli niepełnosprawni	75	46 128
Dzieci i młodzież niepełnosprawna	19	12 524
Opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych	28	11 528
Opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	17	7 671
W tym: mieszkańcy wsi	39	25 480
W tym: kobiety	37	22 981

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Stan na dzień 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami	295	x
W tym liczba opiekunów	102	x
Przyznane dofinansowania	256	136 494
Ogółem wypłacone dofinansowania	211	118 176
Z tego dorośli niepełnosprawni z zakładów pracy chronionej	1	407
Pozostali dorośli niepełnosprawni	110	70 206
Dzieci i młodzież niepełnosprawna	34	20 704
Opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych	41	16 652
Opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	25	10 207
W tym mieszkańcy wsi	62	36 549
Kobiety	55	31 630

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Jak wynika z powyższych tabeli zainteresowanie dofinansowaniem do turnusów rehabilitacyjnych wzrasta. W 2006 r. dofinansowanie wypłacono dla 139 osób na kwotę 78 841. Natomiast w 2007 r. dofinansowanie do turnusów wypłacono 211 osobom na kwotę 118 176 zł.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze niepełnosprawnym osobom fizycznym.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON na realizację dofinansowania na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznane osobom niepełnosprawnym na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz sprzęt rehabilitacyjny.

Przepisy § 13 ust. 6 pkt. 1 i 2 cytowanego rozporządzenia określają górną granicę dofinansowania kosztów zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, stanowiąc, że wysokość dofinansowania wynosi: do 100 % udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 maja 2003 roku w sprawie limitu cen dla przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, do 150 % sumy kwoty ustalonego limitu oraz wymaganego udziału własnego

osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

**Realizacja dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osób fizycznych przez
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie**

Stan na dzień 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	341	330 285
Zawarte umowy ogółem	8	11 889
Wyplacone dofinansowania ogółem	325	250 617
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	84	35 585
W tym dla mieszkańców wsi	251	178 330
W tym dla kobiet	125	70 213

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Stan na dzień 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	333	226 914
Zawarte umowy	13	13 100
Wyplacone dofinansowania	318	208 137
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	99	47 758
Dla mieszkańców wsi	264	150 572
Dla kobiet	116	65 993

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

Realizacja dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej

Stan na dzień 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	2	31 333
Zawarte umowy ogółem	-	-
Wypłacone dofinansowania ogółem	-	-
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	-	-
W tym dla mieszkańców wsi	-	-

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Stan na dzień 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	1	19 740
Zawarte umowy	-	-
Wypłacone dofinansowania	-	-
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	-	-
W tym dla mieszkańców wsi	-	-

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 96 poz. 861 z późn. zm.) o dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą się ubiegać osoby prawne i jednostki

organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku.

Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60 % kosztów przedsięwzięcia.

Realizacja dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Stan na dzień 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	8	24 600
Zawarte umowy ogółem	3	4 610
Wypłacone dofinansowania ogółem	3	3 385
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	x	286
W tym dla mieszkańców wsi	x	x

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

Stan na dzień 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba	Kwota w pełnych złotych
Złożone wnioski	4	18 500
Zawarte umowy	4	12 526
Wypłacone dofinansowania	4	8 185
W tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	x	267
Dla mieszkańców wsi	x	x

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

W roku 2006 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie otrzymało z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 468 876 zł. Wykorzystano 383 861 zł. Natomiast w 2007 r. 894 zł, z czego wykorzystano 932 820 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymuje środki na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych. Natomiast rehabilitacją zawodową zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie.

W 2006 r. i 2007r. Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie nie realizował zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej.

Problem niepełnosprawności należy do istotnych problemów społecznych. Dotyczy osób w różnym wieku, ale najczęściej w wieku tzw. poprodukcyjnym. Wiąże się on ze wzrastającą długością życia oraz pogorszeniem sprawności zarówno fizycznej, jak i psychicznej.

Wyrazem zainteresowania Powiatu problematyką niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych jest Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2006-2012, opracowany zgodnie z art. 35 a ust. 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.). Ujęte w nim zostały zadania z zakresu szeroko ujętej rehabilitacji, rozumianej jako proces usprawniania funkcji fizycznych, psychicznych i społecznych osób, u których wystąpiło ograniczenie sprawności tych funkcji. Program ma charakter ramowy i ma na celu wspomaganie osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie im jak najszerszego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz przestrzegania ich praw.

Na podstawie tego dokumentu Powiat pozyskuje środki pozabudżetowe na realizację założonych celów z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, oraz ma możliwość ubiegania się o fundusze unijne.

W Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2006-2012 zostały zawarte najważniejsze zadania samorządu powiatowego w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Za priorytetowe w powyższym Programie uznano:

1. Integrację społeczną osób niepełnosprawnych, realizowaną za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie.
2. Aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, realizowaną przez Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie. Formami tej aktywizacji mają być: pośrednictwo pracy, poradnictwo i szkolenia zawodowe, oddziaływanie na pracodawców w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych, wsparcie samodzielnej działalności podejmowanej przez osoby niepełnosprawne, oraz monitorowanie rynku pracy.
3. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Istotną kwestią dla osób niepełnosprawnych jest rehabilitacja zawodowa, którą prowadzą Urzędy Pracy. Najważniejsze działania wobec osób niepełnosprawnych prowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy we Włoszczowie to:

- **Pośrednictwo pracy**, polegające na udzielaniu pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia poprzez zbieranie ofert, ich aktualizację i budowanie własnej bazy informacji o rynku pracy w oparciu o konkretne stanowiska pracy; ocenę możliwości dostosowania stanowisk pracy do potrzeb osób z różnym stopniem niepełnosprawności; dobór odpowiedniej pracy dla osób z określonym stopniem niepełnosprawności; informowanie zakładów pracy o możliwościach zawodowych osób niepełnosprawnych i przywilejach dla pracodawców, związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej.
- **Poradnictwo zawodowe**-czyli proces polegający na udzielaniu pomocy w podjęciu decyzji zawodowej, czyli wyborze odpowiedniej kariery zawodowej. Z usług poradnictwa zawodowego mogą korzystać wszystkie osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy (także te, które w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności mają zapis „przeciwwskazana każda praca”). Usługi poradnictwa zawodowego są bezpłatne i objęte Ustawą o ochronie danych osobowych.

- **Szkolenia i przekwalifikowanie-** osoba niepełnosprawna, która nie osiągnęła wieku emerytalnego, zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna, lub poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu, ma prawo korzystać ze szkoleń organizowanych przez Urzędy Pracy, jeżeli spełnia jeden z następujących warunków:

- nie posiada kwalifikacji zawodowych;
- konieczność zmiany kwalifikacji związana jest z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia;
- utraciła zdolność do wykonywania pracy w dotychczasowym zawodzie.

Szkolenia mogą być zorganizowane w formie szkolenia indywidualnego, lub grupowego.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych jest bardzo ważnym zadaniem społecznym. Jest to kompleksowy proces zespołowych działań (medycznych, zawodowych i społecznych), mających na celu przywrócenie tym osobom pełnej lub maksymalnie możliwej do osiągnięcia sprawności fizycznej i psychicznej, zdolności do pracy i zarobkowania oraz zdolności do brania czynnego udziału w życiu społecznym.

Do placówek, które stwarzają osobom niepełnosprawnym możliwość rehabilitacji zawodowej i społecznej zaliczyć można Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Uczestnictwo w WTZ to codzienny pobyt w grupie uczestników pod kierunkiem instruktorów i innych specjalistów. Założeniem WTZ jest:

-rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;

-rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających dalsze uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do zatrudnienia. Uczestnikami warsztatu są osoby niepełnosprawne wobec których Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności zalecił uczestnictwo w zajęciach warsztatu.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje od 2007 r. Warsztat Terapii Zajęciowej w Ostrowie. Część pracowni z tego warsztatu po wyrażeniu zgody Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych została przeniesiona do Kossowa.

W zajęciach warsztatowych w Ostrowie uczestniczy 25 osób, w Kossowie 15 osób.

W 2007 roku finansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej pokrywane było w 95% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. 5% kosztów działalności warsztatu pokryta została ze środków Caritas przekazanych na podstawie zawartej z Powiatem umowy cywilnoprawnej oraz przez Gminę Krasocin na zasadach j/w oraz ze środków Powiatu.

2.7. PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc to każde zachowanie, które nas poniża, narusza nasze prawa i powoduje psychiczne, lub fizyczne cierpienie. Nie musi wiązać się z fizycznymi obrażeniami. Znęcanie się psychiczne i wymuszanie współżycia seksualnego są również formą przemocy.

Przemoc w rodzinie nie jest zjawiskiem unikatowym. Wbrew pozorom występuje często, przybierając najprzeróżniejsze formy. Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni.

Przemoc w rodzinie jest drastycznym problemem w naszym kraju. Ponieważ jest ona istotnym problemem społecznym, dlatego też władze naszego kraju podjęły radykalne działania, mające na celu jej wyeliminowanie. Wyrazem tego jest opracowanie Polskiej Deklaracji w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, która została przyjęta w grudniu 1995 roku na II Ogólnopolskiej Konferencji na temat Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W roku 1997 Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Państwowa Agencja Rozwiązywania problemów alkoholowych, przy współudziale Programu I TVP S.A., Programu I Polskiego Radia, Gazety Wyborczej i Super Expressu przeprowadziły ogólnokrajową kampanię pod hasłem „Powstrzymać przemoc domową”. Celem kampanii było przedstawienie skali problemu i sprawdzenie poprzez sondaże opinii społeczeństwa na temat przemocy. Wyniki sondaży pokazały, iż najbardziej skłonne do potępiania przemocy domowej, a najmniej skłonne do usprawiedliwiania samej przemocy oraz powstrzymywania się od interwencji są osoby wykształcone, mieszkające w dużych miastach, młodsze, a także te, które oczekują od życia więcej dobrego niż złego. Większość osób powyżej 60 roku życia twierdziła, iż nikt nie powinien interweniować w sprawy rodzinne.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań, polegających na podnoszeniu świadomości społecznej została wprowadzona Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zdefiniowała ona pojęcie przemocy w rodzinie. Pod pojęciem tym należy rozumieć jednorazowe, albo powtarzające się umyślne działanie, lub zaniechanie, naruszające prawa, lub dobra osobiste, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym, lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rozróżnia się 4 rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – obejmuje wszelkie działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.

2. Przemoc psychiczna – jest to bezpośrednie działanie krzywdzące, które wykorzystuje mechanizmy procesów psychologicznych.

3. Przemoc seksualna – działa w obszarze zachowań seksualnych, naruszając intymność pożycia.

4. Przemoc ekonomiczna – dotyczy warunków materialnych i opiera się zazwyczaj na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Szczególnym rodzajem przemocy jest tzw. przemoc domowa. Jest to:

- działanie lub zaniechanie w ramach rodziny;
- dokonywanie przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy

- godząca w ich prawa albo dobra osobiste, a szczególnie w ich życie lub zdrowie (fizyczne, czy psychiczne) oraz powodujące u nich szkody, lub cierpienie.

Przemoc może mieć formę:

1. **Przemocy gorącej** – czyli furii. Furia to wybuch nagromadzonych uczuć złości, lub wściekłości. U jej podstaw leży negatywne przeżycie, związane z frustracją. Sprawca kieruje się przeciw członkom rodziny, bo jest przekonany o niezdolności ofiary do obrony.
2. **Przemocy chłodnej** – spokojniejszej. Polega ona na realizowaniu przez sprawcę specyficznego scenariusza zapisanego w jego umyśle, czasem też w obyczajach i środowiskowej kulturze. Człowiek realizujący ten scenariusz jest gotowy do szkodliwego wtargnięcia na wewnętrzne terytorium psychiczne dziecka lub współmałżonka. Sprawca chłodnej przemocy jest na ogół tego nieświadomy, ponieważ znajduje uzasadnienie dla swego okrucieństwa. Ta forma przemocy wobec dziecka przybiera najczęściej formę surowych metod wychowawczych.

TABELARYCZNE UJĘCIE FORM PRZEMOCY

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY
Przemoc fizyczna	Popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, używanie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy
Przemoc psychiczna	Naśmiewanie się z poglądów, religii, pochodzenia; narzucanie własnych poglądów; stała krytyka; wmawianie choroby psychicznej; kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami; domaganie się posłuszeństwa; ograniczanie snu i pożywienia; wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb.
Przemoc seksualna	Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych.
Przemoc ekonomiczna	Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny.

Cykl przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się cyklicznością, w której występują następujące po sobie fazy:

1. Faza narastania napięcia

W fazie tej partner jest napięty i stale poirytowany. Każdy drobiazg wywołuje jego złość, często robi awantury, zaczyna więcej pić, przyjmować narkotyki, lub inne substancje zmieniające świadomość. Może poniżyć partnerkę, poprawiając swoje samopoczucie. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem. Kobieta stara się opanowywać sytuację. Uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się ze wszystkich obowiązków. Często przeprosza sprawcę. Niektóre kobiety w tej fazie mają dolegliwości fizyczne w postaci bóli głowy, bezsenności, tracą apetyt. Inne tracą energię, wpadają w apatię, stają się niespokojne i pobudliwe nerwowo.

2. Faza gwałtownej przemocy

W tej fazie partner staje się gwałtowny. Wpada w szał i wyładowuje się. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, na przykład opóźnienie godziny posiłku. Skutki zastosowanej przemocy mogą być różne: podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienia, a nawet śmierć. Kobieta stara się zrobić wszystko, aby uspokoić partnera. Zazwyczaj jednak jego wściekłość narasta. Czuje się bezradna, bo ani przekonywanie sprawcy, ani bierne poddawanie się z jego gniewu. Po zakończeniu wybuchu złości kobieta jest w szoku. Nie może uwierzyć, że to naprawdę się stało. Odczuwa wstyd i przerażenie. Staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

3. Faza miodowego miesiąca

Gdy sprawca wyładował już swą złość i wie, że posunął się za daleko, nagle staje się inną osobą. Szczerze żałuje tego, co zrobił. Okazuje skruchę i obiecuje, że nigdy się to nie powtórzy. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie swojego zachowania. Przekonuje ofiarę, że był to jednorazowy incydent. Okazuje ciepło i miłość. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Rozmawia z ofiarą, dzieli się swoimi przeżyciami. Dba o ofiarę, spędza z nią czas i utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne. Sprawca i ofiara zachowują się jak zakochana para. Ofiara zaczyna wierzyć w to, że był to jednorazowy incydent i sprawca się zmieni. Czuje się kochana, myśli, że jest dla niego ważna.

Faza ta jest bardzo niebezpieczna dla ofiary, gdyż bardzo często zatrzymuje ją w cyklu przemocy. Szybko jednak mija i wracają następne fazy.

Szczególnie groźna w skutkach jest przemoc wobec dzieci. Ich ochrona i bezpieczeństwo przed przemocą powinna się stać najwyższym priorytetem organów wszystkich szczebli.

Następstwem przemocy wobec dziecka jest **zespół dziecka maltretowanego**.

Jest to zespół objawów chorobowych, powstałych w wyniku świadomego, lub nieświadomego działania, zaburzającego jego rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny.

Do objawów tego zespołu zaliczyć można:

- konsekwencje fizyczne: urazy wewnętrzne, kalectwo, uszkodzenie wzroku, urazy mózgu.
- konsekwencje zdrowotne, związane z życiem seksualnym i układem rozrodczym: bezpłodność, zaburzenia ginekologiczne, dysfunkcje seksualne, choroby przenoszone drogą płciową.

- konsekwencje dla zdrowia psychicznego: depresja, tendencje samobójcze, samookaleczenia, zaburzenia lękowe, opóźnienie w rozwoju, niska samoocena.
- konsekwencje długoterminowe, takie jak: zespół jelita drażliwego, choroba niedokrwienna serca.

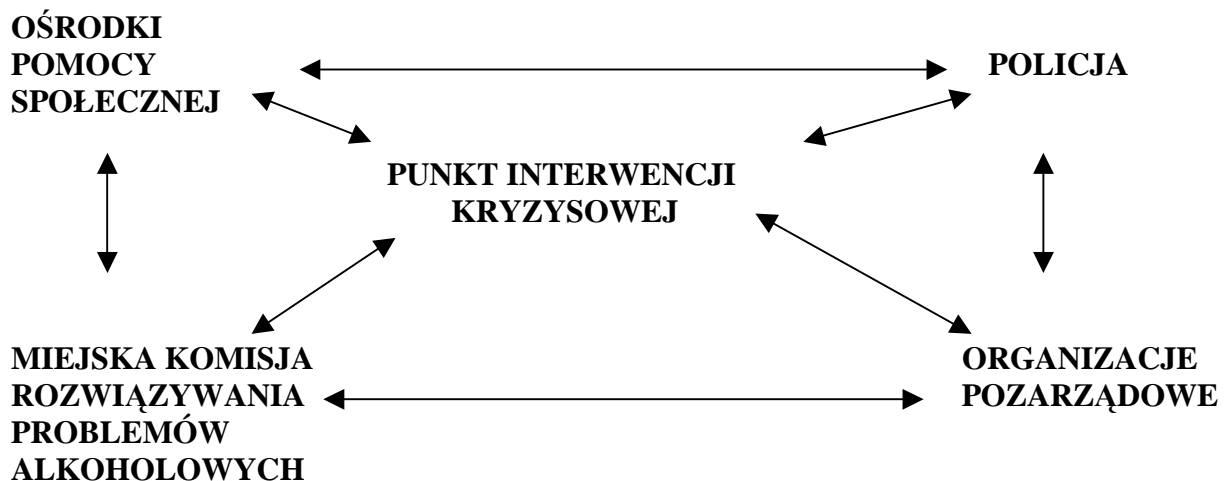
Jednym z zadań własnych powiatu, określonych w ustawie o pomocy społecznej jest prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej. Ośrodki te prowadzą interwencję kryzysową. Interwencja kryzysowa to zespół działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin, w tym dotkniętych przemocą w celu zapobiegania i pogłębiania się występujących dysfunkcji. W ramach interwencji kryzysowej udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego, oraz schronienia, dostępnego przez całą dobę. Adresatami interwencji kryzysowej są osoby i rodziny, bez względu na posiadany dochód.

Obowiązkiem organów pomocy społecznej jest sporządzanie „Niebieskiej Karty” w sytuacji, gdy w rodzinie stwierdza się przemoc.

W Powiecie Włoszczowskim z dniem 1 września 2005 r. został uruchomiony **Punkt Interwencji Kryzysowej**. Jest to Punkt o charakterze konsultacyjnym. Dyżurują w nim: prawnik, psycholog, pracownik socjalny. Osoba doznająca przemocy w Punkcie Interwencji Kryzysowej otrzymuje wsparcie psychiczne, pomoc prawną (pisanie pozwów, wniosków do sądu, porady prawne). W skomplikowanych przypadkach kryzysowych Punkt informuje o możliwości przeprowadzenia terapii rodzinnej w Kielcach. „Ofiary” przemocy w rodzinie mogą korzystać również ze specjalistycznych ośrodków wsparcia w województwie świętokrzyskim.

Punkt Interwencji Kryzysowej działa w ten sposób, iż osoby pokrzywdzone zgłaszają się do niego osobiście, lub są kierowane przez rodzinę, bądź instytucję. Bezpośrednie kontakty najczęściej rozpoczynają się od rozmowy, po czym następuje wybór formy i rodzaju pomocy.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje lokalny system przeciwdziałania przemocy, który przedstawia poniższy schemat:

Powyższy schemat przedstawia lokalny system przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Włoszczowskiego.

Dla podniesienia skuteczności działań Punkt Interwencji Kryzysowej współpracuje z instytucjami lokalnymi. Dysponuje również danymi o placówkach, instytucjach i osobach, gdzie można otrzymać specjalistyczną pomoc.

Celem Punktu Interwencji jest niesienie krótkiej, podstawowej, intensywnej pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy.

2.8. ALKOHOLIZM

Alkoholizm jest to okresowe picie alkoholu w celu doznawania jego działania psychicznego, a czasem także dla uniknięcia złego samopoczucia, wynikającego z jego odstawienia. Uzależnienie psychiczne polega na potrzebie picia alkoholu dla poprawy samopoczucia.

Alkoholizm jest jednym z najtrudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Ocenia się, iż połowa przestępstw jest dokonywana pod wpływem alkoholu. Alkohol jest przyczyną wielu problemów społecznych i zdrowotnych.

Problemy społeczne spowodowane alkoholem dotyczą:

- pijącej jednostki (bezrobocie, samobójstwa, skrócenie długości życia osób uzależnionych o 10-20 lat, zaburzenia rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej nastolatków, bezdomność i włóczęgostwo),
- życia rodzinnego (kłótnie, przemoc, niechciane ciąży, demoralizacja, dewiacje seksualne, zubożenie, rozkład rodziny, zaburzenia emocjonalne i psychosomatyczne dzieci i innych członków rodziny),
- środowiska pracy
- naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe (przestępczość-około 25% ogólnej liczby), prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym (około 20% wypadków), zachowania w miejscach publicznych, między innymi agresja, wybryki pseudokibiców),
- przestępstw i wykroczeń, związanych z obrotem alkoholem (nielegalna produkcja, import, sprzedaż napojów alkoholowych, sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym).

Alkoholizm stwarza złożony problem i zarazem trudny do przewyciężenia.

Problem ten nie jest obcy w Powiecie Włoszczowskim.

W rodzinach, które objęte są pomocą socjalną, pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających nadużywaniu alkoholu. Szczęólnego znaczenia nabiera w tych rodzinach wzorzec picia alkoholu i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców

a wymaganiami stawianymi wobec dziecka co do spożywania alkoholu, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, gdyż obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne. Alkoholizm jest również bardzo często przyczyną interwencji sądu w sprawy opiekuńczo-wychowawcze.

Praca z tak zaburzonymi klientami pomocy społecznej jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie.

Rozwiązanie problemów alkoholowych na terenie Powiatu Włoszczowskiego wymaga inicjatywy wszystkich organów.

Należy w tej kwestii podjąć następujące działania:

1. Utworzenie klubów spotkaniowych dla ludzi ze środowisk zagrożonych alkoholizmem.
2. Tworzenie grup wsparcia.
3. Dofinansowanie szkoleń specjalistycznych, zwiększających kompetencje w zakresie pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.
4. Stworzenie możliwości zatrudniania osób z problemem alkoholowym.
5. Organizowanie spotkań z dziećmi i młodzieżą na temat alkoholizmu.

2.9. NARKOMANIA

Jedną z najczęstszych form patologii społecznych, godzących w zdrowie fizyczne, psychiczne, oraz w postawy moralne, zwłaszcza młodzieży jest narkomania.

Narkomania to patologiczne zjawisko społeczne, uzależnienie, spowodowane krótszym, lub dłuższym zażywaniem leków (głównie przeciwbólowych środków narkotycznych), albo innych środków uzależniających (narkotyki, leki uspokajające i psychotropowe). Charakteryzuje się koniecznością przyjmowania środka odurzającego, tendencją do stałego zwiększania dawki, oraz fizycznym i psychicznym uzależnieniem. Zaprzestanie zażywania powoduje bardzo przykre doznania abstynencyjne, prowadzące w krańcowych przypadkach do zejścia śmiertelnego. Wszystkie narkotyki uszkadzają komórki centralnego układu nerwowego.

Istnieje wiele różnych sposobów zażywania narkotyków. Można je zażywać doustnie, wdychać, palić, lub wstrzykiwać. Poza szkodliwym wpływem na centralny układ nerwowy narkotyki uszkadzają wszystkie organy w organizmie. Poza tym powodują całkowitą utratę łaknienia. Prowadzi to do pozbawienia sił obronnych organizmu. Nawet najdrobniejsze przeziębienie może zakończyć się śmiercią.

Narkomania prowadzi również do poważnych zmian psychicznych, w postaci obniżenia uczuciowości wyższej, degradacji społecznej, zaburzeń krytycyzmu, osłabienia woli, kłamliwości. Metody leczenia są zazwyczaj nieskuteczne. Nieco lepsze wyniki dają niekonwencjonalne metody terapii, polegające na długotrwałym odosobnieniu i oddziaływaniach psychoterapeutycznych, połączonych z terapią pracą.

W Polsce ta patologia społeczna wykazuje tendencje wzrostowe. Narkomania dotyczy wszystkich grup społecznych, bez względu na wiek, wykształcenie, region zamieszkania. Rośnie liczba przestępstw w związku z narkomanią i liczba ofiar śmiertelnych w wyniku przedawkowania. Liczba zgonów z powodu narkomanii w kraju oscyluje od 143 do 180 przypadków.

Województwo świętokrzyskie, w tym Powiat Włoszczowski nie jest szczególnie zagrożone tym problemem. Niepokojący jest fakt, iż obniża się systematycznie wiek narkomanów. Przyczynia się do tego zwłaszcza tendencja do wyzwalania się młodzieży spod wszelkich autorytetów. Badania nad narkomanią młodzieży wykazały, że wśród cech osobowości, które wymieniali narkomani jako prowadzące ich do częstego sięgania po narkotyki były: zmienność (90%), drażliwość (84%), uległość (62%), potrzeba bycia w grupie-towarzyskość (59%). W ich życiu i rozwoju zaobserwowano wczesne zainteresowanie się narkotykami, w wieku poniżej 15 lat (55%), brak zainteresowań nauką, zawodem, życiem społecznym, rodzinnym. W dzieciństwie narkomanów stwierdzono zaburzenia, opóźnienie rozwoju, choroby dziecięce nasilone (41%), urazy i wstrząsy mózgowo (25%). Te negatywne czynniki osłabiały zapewne odporność fizyczną i psychiczną oraz zwiększały podatność i ryzyko sięgania po narkotyki.

Istotnym elementem narkomanii jest motyw. Najczęstszymi motywami sięgania po narkotyki są: ciekawość i moda (41%), przymus fizyczny i psychiczny, oraz głód narkotyku (58%), chęć przeżycia przyjemności, konflikty domowe (35%), ucieczka od rzeczywistości (22%).

Do brania narkotyków najczęściej dochodzi pod wpływem ciekawości.

Ograniczenie narkomanii jest trudne, gdyż zyski z handlu, produkcji i przemytu narkotyków są ogromne. Skala zjawiska wzrasta.

Według statystyk z ośrodków pomocy społecznej na terenie Powiatu Włoszczowskiego zjawisko narkomanii nie jest podawane jako powód ubiegania się o świadczenie z pomocy społecznej.

Istotna wydaje się natomiast profilaktyka. To, że nie ma oficjalnych statystyk, nie świadczy o tym, że problemu nie ma i nie będzie.

Należy podjąć działania profilaktyczne, przede wszystkim na etapie szkoły.

Po 1 tak pokierować wychowaniem dziecka, aby nie potrzebowało sięgać po narkotyki, poprzez kształtowanie wartości pozytywnych, takich, jak: miłość, poczucie bezpieczeństwa, altruizm, odpowiedzialność.

Po 2 dziecko powinno wiedzieć o tym, że jest chciane i kochane, a w trudnych sytuacjach powinno wiedzieć, że może liczyć na wsparcie rodziny, wychowawców.

Po 3 rodzina rozbita i niezgodna zwiększa ryzyko narkomanii. Kiedy rodzice rozwodzą się i w rodzinie zaczyna brakować ojca, albo matki dziecko przeżywa to głęboko. Czuje się wyobcowane, zagrożone, nie może znaleźć sobie miejsca w takim domu, albo ucieka z niego, przestaje chodzić do szkoły.

Po 4 mitem jest głoszenie poglądów o nieszkodliwości, czy mniejszej szkodliwości tzw. miękkich narkotyków. Każdy narkotyk jest potencjalnie niebezpieczny w pewnych dawkach. Kto utracił kontrolę raz nad narkotykiem będzie miał problem do końca życia. Narkomana może uratować tylko całkowita abstynencja.

Po 5 w niesieniu skutecznej pomocy osobom uzależnionym konieczne jest rozeznanie w branych środkach narkotycznych kilkunastu grup narkotyków. Najbardziej niebezpieczne są pochodne rośliny maku (opium, heroina, morfina, kodeina, kompot), oraz niektóre halucynogeny (LSD, amfetamina, pochodne grzybów, kaktusów). Łatwo dostępne u nas i często nadużywane oraz niekontrolowane są rozpuszczalniki chemiczne (TRI, butapren, nitro, heksan, spraye). Powszechne wśród młodzieży są pochodne konopi (haszysz, marihuana).

Zatem profilaktyka powinna być ukierunkowana na rodzinę, szkołę, młodzież, oraz pozytywne zagospodarowanie wolnego czasu.

Przestępczość narkotykowa na terenie Powiatu Włoszczowskiego w latach 2000-2007 (dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie):

Od kilku lat obserwuje się stały wzrost liczby ujawnianych przestępstw, związanych z narkotykami, w tym przemytu i nielegalnego wytwarzania narkotyków.

Na terenie spokojnych dotychczas województw dynamicznie wzrasta przestępczość narkotykowa, a proceder ten – z uwagi na wielkie zyski – podejmuje niemal każda grupa przestępcza, dążąc następnie do stworzenia własnych źródeł zaopatrzenia (kanału przemytu lub produkcji).

Przestępczość narkotykowa na terenie naszego Powiatu przedstawia się następująco:

Lata	Wszczęto postępowań	Zakończono postępowań	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	Czyny nieletnich	Sprawcy		Uwagi
						dorośli	nieletni	
2000	1	-	-	-	-	-	-	
2001	-	-	-	-	-	-	-	
2002	1	1	4	4	-	2	-	
2003	1	2	15	15	-	2	-	
2004	2	4	17	17	5	4	2	
2005	7	4	103	103	-	6	-	
2006	16	17	21	20	1	14	1	
2007	13	13	102	102	1	12	1	

Źródło: dane z Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie

Jak widać z załączonej powyżej tabeli przestępczość narkotykowa na terenie Powiatu wzrosła w znaczący sposób.

Przestępczość ta to przede wszystkim nielegalny obrót i posiadanie środków odurzających. Proceder ten prowadzi najczęściej młode osoby w środowisku rówieśniczym, bardzo dyskretnie. Podjęte czynności przez policjantów w kręgach młodzieży szkół średnich i studentów, przebywających na terenie powiatu pozwoliły od połowy 2002 r. na częstsze ujawnianie i zatrzymywanie sprawców przestępstw narkotykowych.

Realizacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii:

Rok 2002

W 2002 r. przeprowadzono 185 spotkań z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w trakcie których przekazywano metody i sposoby bezpiecznego życia młodego człowieka w obecnej rzeczywistości. Przestrzegano przed groźnymi niebezpieczeństwami czyhającymi w domu, szkole i na podwórku. Zorganizowano i przeprowadzono 10 spotkań z gronem pedagogicznym. Dzielnicowi brali udział w pracach 5 świetlic prowadzonych od dwóch lat przy szkołach z terenu powiatu. Tematyka prowadzonych zajęć obejmowała zagadnienia związane głównie z problematyką bezpiecznego poruszania się po drogach, narkomanią, alkoholizmem, przestępczością wśród nieletnich oraz zachowaniem się w różnych sytuacjach dnia codziennego. W trakcie spotkań przekazano osobom zainteresowanym materiały w formie ulotek i broszur: „Vademecum ucznia”, „Zażywasz-przegrywasz”, „Bezpieczna droga do szkoły”.

W 2002 r. przeprowadzono 22 turnieje w różnych dyscyplinach sportu o puchar dzielnicowego, w którym udział wzięło 750 dzieci z terenu powiatu. Współorganizowano 4 festyny z okazji Dnia Dziecka. W ramach ferii zimowych zorganizowano zawody sportowe w 7 konkurencjach sportowych. W okresie wakacji zorganizowano również 10-dniowy obóz w górach dla 32 dzieci z rodzin najbardziej potrzebujących natomiast jesienią zorganizowano rajd rowerowy dla dzieci i młodzieży, który Policja zorganizowała razem z włoszczowskim Towarzystwem Cyklistów pod nazwą „Barwy jesieni 2002”.

W 2002 r. zorganizowano również akcję „Nielegalna sprzedaż”. Celem jej jest zmniejszenie ilości popełnianych czynów zabronionych oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi wśród nieletnich. Podjęto działania mające na celu ustalenie ilości nieletnich pijących alkohol, przyczyn tej patologii, miejsc zaopatrywania się nieletnich w napoje alkoholowe i papierosy, jak również do ustalenia osób, które sprzedają alkohol i papierosy nieletnim. Rozpowszechniono w środowisku nieletnich informacje mające wpływ na wytworzenie w ich świadomości, że spożywanie alkoholu i palenie tytoniu wpływa negatywnie na ich zdrowie oraz doprowadza do ich demoralizacji.

Inną akcją prowadzoną na terenie powiatu w 2002 r. był „Gimnazjalista”. Dotyczyła ona kontroli miejsc, gdzie przebywają wagarujące dzieci szkół podstawowych i gimnazjaliści. Efekty były zaskoczeniem dla nauczycieli. Zwiększona frekwencja na lekcjach oraz wzrost dyscypliny na terenie szkół.

W ramach programu Bezpieczny Powiat Włoszczowski udało się zaktywizować młodzież szkół ponadgimnazjalnych do wdrożenia programu Unii Europejskiej Młodzież 2002, dotyczącego tematyki narkomanii. Program ten był realizowany od grudnia 2002 r. do czerwca 2003 r.

W 2002 r. zorganizowano również konkurs dotyczący problematyki uzależnień i zagrożeń choroby AIDS.

ROK 2003

Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowane były w ramach ogólnowojewódzkiego programu prewencyjnego „Przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi” oraz powiatowego programu „Bezpieczny Powiat Włoszczowski”. Ponadto zadania ujęte w tych programach realizowano od 2003 r. w ramach powiatowych programów przeciwdziałania narkomanii. Policjanci włoszczowscy w tym zakresie podejmowali współpracę z samorządem powiatowym i samorządami gmin powiatu, stowarzyszeniem Bezpieczny Powiat Włoszczowski, stowarzyszeniem „Arka Noego”, placówkami oświatowymi z terenu Powiatu Włoszczowskiego, Terenową Inspekcją Sanitarno-Epidemiologiczną we Włoszczowie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną we Włoszczowie, kuratorami sądowymi. Realizacja wielu przedsięwzięć jest kontynuowana do chwili obecnej.

Nadal, jak w latach ubiegłych nadrzędnym zadaniem, jakie postawiono do realizacji przeciwdziałania narkomanii było zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz uświadomienie ich o szkodliwości uzależnienia się od środków psychoaktywnych. Założenie to wynikało z posiadanej wiedzy z zakresu socjologii i psychologii społecznej oraz uznania za autorytety naukowe twierdzenia, iż z powodu braku realnego i przemyślanego długofalowego programu zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, występują negatywne zjawiska patologiczne wśród dzieci i młodzieży. Mając powyższe na uwadze dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie podjęli się realizacji programów prewencyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży, w ramach których przeprowadzono 435 spotkań z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w trakcie których przekazywano metody i sposoby bezpiecznego życia młodego człowieka w obecnej rzeczywistości. Zorganizowano i przeprowadzono 14 spotkań z gronem pedagogicznym.

W analizowanym roku, przy współpracy z nauczycielami szkół włoszczowskich przeprowadzono czterokrotnie działania kontrolne pod kryptonimem „Gimnazjalista”. Celem tych działań miało być zmniejszenie ilości czynów karalnych popełnianych przez nieletnich oraz przeciwdziałanie demoralizacji i alkoholizmowi, rozpowszechnienie w środowisku nieletnich informacji mających wpływ na wytworzenie w ich świadomości, że przebywanie poza szkołą w trakcie lekcji, czyli tzw. „wagary” jest przejawem demoralizacji. Ujawniono łącznie 36 wagarowiczów.

10 maja 2003 r. na terenie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 we Włoszczowie w obecności władz samorządowych oraz oświatowych rozpoczął się happening antynarkotykowy zorganizowany przez Szkolny Klub Europejski przy ZSP Nr 3. Impreza ta stała się podsumowaniem działalności młodzieży na rzecz walki z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych.

W październiku 2003 r. dzielnicowi KPP we Włoszczowie przeprowadzili 14 spotkań z uczniami klas gimnazjalnych na temat: „Nikotyna-legalny narkotyk”. W szkołach podstawowych w ramach 8 spotkań dzielnicowi omawiali szkodliwe oddziaływanie substancji psychoaktywnych na rozwój dziecka, połączone z projekcją filmu „Tajemnica zaginionej skarbonki”.

ROK 2004

W roku 2004 przeprowadzono 16 spotkań na temat odpowiedzialności nieletnich za czyny karalne. Zorganizowano również działania pod kryptonimem „Wiosna” ukierunkowane na zwalczanie demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich, przebywających w czasie programowych zajęć szkolnych poza szkołą. Drugoplanowym celem tych działań było także interweniowanie w przypadkach ewentualnych zakłóceń porządku publicznego, przeciwdziałanie atakom wandalizmu, wybrykom chuligańskim oraz spożywaniu alkoholu, czy też innych środków odurzających w trakcie trwania dni wolnych od zajęć lekcyjnych.

W dniach 19 stycznia - 1 lutego podjęto działania pod kryptonimem „Nielegalna sprzedaż”, mające na celu zmniejszenie ilości popełnianych czynów zabronionych przez nieletnich oraz zapobieganie demoralizacji i alkoholizmowi. Dążono do ustalenia nieletnich pijących alkohol, przyczyn tej patologii oraz miejsc zaopatrywania się nieletnich w napoje alkoholowe i papierosy. Przeprowadzono również z uczniami Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 we Włoszczowie cykl spotkań pod hasłem „Alkohol i narkotyki pomyśl zanim będzie za późno”, połączone z projekcją filmu.

W 2004 r. podjęto również działania pod hasłem „Presja”, gdzie przeprowadzono kontrolę miejsc sprzedaży alkoholu na terenie powiatu.

Na przełomie listopada i grudnia przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów na temat: „Narkotyki jak rozpoznać, objawy i skutki”.

ROK 2005

W grudniu 2005 r. we Włoszczowie został otwarty punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, prowadzony przez terapeutów ze Stowarzyszenia „Arka Noego”.

W marcu 2005 r. Gmina Radków przystąpiła do ogólnokrajowej kampanii antynarkotykowej „Bliżej siebie dalej od narkotyków”, realizując zleczone zadania wśród mieszkańców gminy.

Przeprowadzono również cykl spotkań z uczniami i nauczycielami.

W ramach ogólnopolskiej kampanii antynarkotykowej „Bliżej siebie dalej od narkotyków” Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, we współpracy z Departamentem Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego zorganizowało konferencję dla animatorów działań profilaktycznych na terenie Powiatu.

Psycholog z Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Morawicy wskazała, jak skutecznie pomagać osobom zażywającym narkotyki.

Konferencja dostarczyła informacji na temat ujawniania i zwalczania patologii społecznej, związanej z narkotykami.

2006-2007

W latach 2006-2007 na terenie Powiatu Włoszczowskiego popełniono następującą liczbę przestępstw, wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

Rok 2006: 21 przestępstw, 14 podejrzanych, w tym 1 nieletni.

Rok 2007: 102 przestępstw, 12 podejrzanych, w tym 1 nieletni.

Popełnione przestępstwa najczęściej dotyczyły nielegalnego posiadania narkotyków oraz ich rozprowadzania na terenie Powiatu Włoszczowskiego.

Zwalczanie przestępczości narkotykowej jest jednym z głównych zadań, realizowanych przez Policję włoszczowską. Czynności podejmują nie tylko służby kryminalne, ale także policjanci służb prewencyjnych. Działalność przestępców narkotykowych na naszym terenie polega głównie na przywozie i dystrybucji narkotyków. Dlatego na bieżąco podejmowana jest kontrola takich miejsc, jak dyskoteki, zabawy taneczne, organizowane na terenach wiejskich, bary rejonów szkół i placówek kulturalno-sportowych. Policja napotyka na wiele barier w zakresie ujawniania i zatrzymywania narkotyków. Są to zwłaszcza: hermetyczność środowiska młodych osób, chęć łatwego zysku, brak przeciwstawiania się rozpowszechniania narkotyków przez osoby młode, niewystarczająca wiedza samych rodziców i opinia, że ich dziecka to nie spotka.

Działania profilaktyczne w okresie 2006-2007 w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowane były w ramach wojewódzkiego programu prewencyjnego: „Przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi” oraz powiatowego programu: „Bezpieczny Powiat Włoszczowski”.

W zakresie przeciwdziałania narkomanii Policja współpracuje z samorządem gminnym i powiatowym, stowarzyszeniami: „Bezpieczny Powiat Włoszczowski” oraz „Arka Noego”, placówkami oświatowymi, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną we Włoszczowie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną we Włoszczowie, kuratorami sądowymi.

Na terenie Gminy Włoszczowa prowadzone są od kilku lat działania prewencyjne, zapobiegające uzależnieniu od środków psychoaktywnych. Działania te mają charakter stały i cykliczny i obejmują grupy dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Realizacja tych działań polega na spotkaniach z dziećmi, młodzieżą oraz dorosłymi, których celem uświadomienie o zgubnym wpływie na życie i zdrowie.

W trakcie spotkań prezentowane są materiały video oraz przekazywane są ulotki informacyjne i broszury, które opracowano i wydrukowano w Komendzie Powiatowej Policji we Włoszczowie. W szkołach podstawowych w ramach spotkań z dziećmi klas najmłodszych dzielnicowi omawiali szkodliwe oddziaływanie substancji psychoaktywnych na rozwój dziecka, połączone z projekcją filmu-bajki: „Tajemnica zaginionej skarbonki”.

Ponadto Policja prowadzi czynności, zmierzające do zapobiegania demoralizacji młodych mieszkańców pod nazwą: „Nielegalna sprzedaż”, mające na celu zmniejszenie ilości popełnianych czynów zabronionych przez nieletnich oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi wśród nieletnich.

Działania profilaktyczne w zakresie narkomanii prowadził również Urząd Gminy we Włoszczowie. W listopadzie 2007 r. odbyła się w Urzędzie Gminy we Włoszczowie konferencja pod hasłem "Nie akceptuję uzależnienia i przemocy" oraz bezpłatne szkolenie "Uzależnienie, przemoc, współuzależnienie a funkcjonowanie rodziny". Uczestniczyli w nim wykwalifikowani fachowcy - Beata Wołkowicz, socjolog, specjalista terapii uzależnień z Biura Profilaktyki i Uzależnień w Krakowie oraz Zbigniew Krempicki, terapeuta uzależnień, wychowawca w Ośrodku MONAR w Krakowie.

Dzielnicowi cyklicznie w ramach obchodu rejonów przeprowadzili 140 kontroli pod kryptonimem „Nielegalna sprzedaż”, mające na celu przeciwdziałanie demoralizacji i alkoholizmowi nieletnich.

Od 2005 r. na terenie Powiatu funkcjonuje Stowarzyszenie Pomocy „Arka Noego”. Stowarzyszenie to ma następujące cele działalności:

1. Działalność profilaktyczna, dotycząca patologii społecznych (uzależnienia, AIDS).
2. Akcja propagandowa uzmysławiająca ludzkie problemy i pomaganie potrzebującym.
3. Prowadzenie poradni, świetlic, telefonów zaufania, szkół, kursów i warsztatów oraz noclegów.
4. Działalność poradniczo-terapeutyczna, związana z życiem człowieka-uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
5. Prowadzenie ośrodków uzależnienia i współuzależnienia.

2.10. TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO

Kolejną grupę klientów pomocy społecznej stanowią osoby opuszczające zakłady karne. System pomocy społecznej kontynuuje pomoc wobec osób opuszczających zakłady karne i przebywających na wolności po odbyciu kary. Znaczenie tej pomocy należy upatrywać w tym, że kiedy takim osobom udzieli się pomocy, ograniczy się im powrót do przestępstw.

Osoby opuszczające zakłady karne mogą liczyć na pomoc finansowaną z Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej. Środki pochodzące z tego funduszu mogą być przeznaczone na:

- Organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej;
- Organizowanie i finansowanie kursów przygotowania zawodowego lub pokrywanie kosztów, związanych z udziałem w takich kursach oraz składaniem egzaminów kwalifikacyjnych.

Pomoc udzielana jest na wniosek. Może być udzielona również z urzędu. Wniosek może złożyć sam zainteresowany lub jego przedstawiciel ustawowy.

W obecnej sytuacji ekonomicznej, kiedy wzrasta bezrobocie, osoby wracające do społeczeństwa mają ogromne trudności readaptacyjne. Praca socjalna z taką kategorią klientów nabiera, zatem znaczenia. Konieczna jest jednak współpraca wszystkich organów, zwłaszcza kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, a także rozbudowa noclegowni, budowa mieszkań socjalnych.

Przy realizacji różnych form pomocy skazanym powinny uczestniczyć stowarzyszenia, fundacje, organizacje i instytucje pomagające więźniom, kościoły i związki wyznaniowe.

Działalność ta powinna być oparta na trzech podstawowych elementach:

1. Pracy wychowawczej.
2. Leczeniu.
3. Działalności opiekuńczej, zwłaszcza z zakresu opieki społecznej.

Trudno jest oczekiwać powodzenia w realizowanym procesie resocjalizacji skazanych, bez socjalnego zabezpieczenia ich funkcjonowania, w początkowym okresie pobytu na wolności.

Obecna praktyka jest najczęściej taka, że kurator, pod którego opieką znajduje się osoba opuszczająca zakład karny, nie dysponuje większymi możliwościami pomocy w zakresie uzyskania zatrudnienia i zakwaterowania. Posiadane przez kuratorów skromne środki finansowe przeznaczone na pomoc postpenitencjarną są niewystarczające.

Wadliwie funkcjonująca pomoc postpenitencjarna, której nie otrzymuje skazany w okresie pierwszego miesiąca po zwolnieniu z zakładu karnego, a przeważnie będąca w tym czasie w stanie kryzysu i opresji, wynikającej z trudności adaptacyjnych w warunkach wolnościowych powoduje, że nieuchronnie powraca na drogę przestępstwa. Wyjątek stanowią w tym przypadku osoby skazane, które po opuszczeniu zakładu karnego otrzymują wsparcie ze strony rodziny. Jednak są to bardzo rzadkie przypadki, ponieważ większość osób skazanych pochodzi z rodzin patologicznych, biednych, stanowiących tzw. „margines społeczny”.

2.11. STAROŚĆ

Zjawisko starzenia się społeczeństw ma obecnie tendencję wzrostową. Na świecie żyje obecnie 580 mln osób w wieku 60 i więcej lat.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego problem starości nie jest jeszcze zbyt widoczny, gdyż według danych Urzędu Statystycznego w Kielcach na dzień **31.12.2007 r.** w Powiecie Włoszczowskim zamieszkiwało **10 040 osób w wieku przedprodukcyjnym, 28 497 osób w wieku produkcyjnym oraz 8 426 osób w wieku poprodukcyjnym.**

Prognozy wzrostu ludności naszego Powiatu są następujące:

W 2010 r. wzrost ludności o 46,6.

W 2015 r. wzrost ludności o 46,3.

W 2020 r. wzrost ludności o 45,9.

W 2025 r. wzrost ludności o 45,3.

W 2030 r. wzrost ludności o 44,4.

Obserwujemy zatem tendencję spadkową wzrostu ludności. Spada liczba urodzeń, wydłuża się średnie trwanie życia i w konsekwencji zwiększa się udział osób w wieku powyżej 65 lat w ogólnej strukturze społecznej. Oznacza to, iż w przyszłości populacja ludzi starych będzie znacznie liczniejsza niż populacja dzieci i młodzieży.

Wiek emerytalny charakteryzuje się wieloma ważnymi cechami: spadkiem sił psychofizycznych, ograniczeniem aktywności i komunikacji z rzeczywistością, dominacją doświadczenia nad zachowaniem spontanicznym, trwałością dążeń, postaw i przekonań, zdolnością do głębszej refleksji nad sensem życia, skłonnością do bilansowania swego życia, opisywania go w pamiętnikach i wspomnieniach.

Osoby starsze nie mogą być dyskryminowane. Muszą mieć zapewniony dostęp do dóbr usług, do leczenia i opieki medycznej, rehabilitacji, do pomocy psychologicznej, do zabezpieczenia społecznego, do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, do pełnego uczestniczenia w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb. Osoby starsze są wartościowymi depozytariuszami kultury, tradycji i wiedzy. Wartości te są zasadnicze dla zachowania więzi międzypokoleniowych. Przed najstarszą generacją roztacza się szeroka oferta pełnienia różnorodnych, użytecznych ról społecznych.

Starsze osoby wymagają opieki ze strony innych ludzi częściej niż młodsze.

Polski system pomocy społecznej przewiduje równoległe funkcjonowanie wielu typów placówek pobytu dziennego i czasowego dla osób starszych.

Do tych placówek zaliczamy:

1. Domy pomocy społecznej.
2. Dzielne domy pomocy społecznej.
3. Środowiskowe domy samopomocy.
3. Zakłady opiekuńczo-lecznicze.
4. Prywatne domy opieki.
5. Hospicja.

Domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej stałego lub okresowego pobytu są zorganizowane dla osób starszych, przewlekle somatycznie lub psychicznie chorych, dzieci, młodzieży i dorosłych

niepełnosprawnych intelektualnie, osób niepełnosprawnych fizycznie oraz matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Dom pomocy społecznej jest placówką, zapewniającą kompleksowe wsparcie osobom niepełnosprawnym, którym nie można udzielić odpowiedniej pomocy w środowisku. Warunki bytowe, rodzaj i zakres usług świadczonych przez dom pomocy społecznej dostosowane są do rodzaju i stopnia niepełnosprawności osób w nim zamieszkujących.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje 1 Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych. Dom jest przeznaczony dla 118 pensjonariuszy. Każdy mieszkaniec Domu ma zapewnioną opiekę oraz możliwość zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, społecznych i religijnych. Mieszkaniec, w miarę swoich potrzeb i możliwości, aktywnie uczestniczy w sprawowaniu opieki. Bezpośredni kontakt z mieszkańcem zapewnia pracownik pierwszego kontaktu. Pracownik pierwszego kontaktu jest zobowiązany przede wszystkim do:

- indywidualnych spotkań z mieszkańcami;
- omawianie bieżących problemów;
- budowanie i uaktualnianie wspólnie ze specjalistycznym personelem indywidualnych planów opieki;
- realizowanie nakreślonych zadań, zwłaszcza związanych z realizacją indywidualnych planów opieki.

STATYSTYKA MIESZKAŃCÓW DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO:

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539) „Powiat, który prowadzi lub zleca prowadzenie ponadgminnych domów pomocy społecznej, zwanych dalej "domami", otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa”. ust. 2 art. 87 cytowanej ustawy stanowi, iż dotacja przysługuje powiatowi, który prowadzi lub zleca prowadzenie domu, w którym przebywają mieszkańcy przyjęci do tego domu przed dniem 1 stycznia 2004 r., a także powiatowi, który przyjmie do domu osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem.

Z uwagi na to, iż w domach pomocy społecznej przebywają osoby przyjęte przed dniem 1 stycznia 2004 r. w kwestii odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej stosuje się do nich zasady przyjęte w art. 87 ust. 8 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 155 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) „w stosunku do osób umieszczonych w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przed dniem 1 stycznia 2004 r. decyzje zmieniające decyzje o odpłatności i skierowaniu do domu pomocy społecznej wydaje starosta, właściwy ze względu na położenie domu”.

W Domu Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Włoszczowskiego przebywają również osoby przyjęte „na nowych zasadach”, skierowane do domu pomocy społecznej po 1 stycznia 2004 r. Według zasad obowiązujących po dniu 1 stycznia 2004 r. , zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej „decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą odpłatność za pobyt w placówce wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Natomiast, zgodnie z art. 59 ust. 2 „decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej”.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje 1 Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych. Dom jest przeznaczony dla 118 pensjonariuszy.

Liczba mieszkańców Domu Pomocy Społecznej na dzień **31 grudnia 2007 r.** wynosił **120** pensjonariuszy (w tym **112** kobiet i **8** mężczyzn).

Od 2004 r. można zaobserwować znaczny spadek zainteresowania umieszczeniem w domach pomocy społecznej wszystkich typów. Sytuację tę spowodowały zmiany w ustawie o pomocy społecznej, które przeniosły odpowiedzialność, dotyczącą pokrycia kosztów utrzymania w DPS na rodzinę i samorząd gminny.

Liczba osób przyjętych do DPS we Włoszczowie od 01.01.2007 r. do 31.12.2007 r. wynosi **11** osób (same kobiety), **3** osoby (kobiety) przeniesiono do innego DPS, **3** osoby (2 kobiety, 1 mężczyzna) oczekiwały na przyjęcie do DPS.

Liczba zgonów-**6** (2 mężczyzn, 4 kobiety).

W związku z likwidacją Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego do 31.12.2007 r. w DPS umieszczono 3 osoby.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej w 2007 r. wynosił **1.788 zł.** (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego Nr 41, poz. 647).

Liczba osób ubezwłasnowolnionych: **37**

z czego:

Ubezwłasnowolnieni całkowicie: **27** osoby

Ubezwłasnowolnieni częściowo: **10** osób.

Umieszczeni na podstawie orzeczenia sądu: **10** osób

Dzienne domy pomocy społecznej

Dzienne domy pomocy społecznej są jedną z najbardziej dynamicznie rozwijających się form opieki stacjonarnej.

Do podstawowych zadań tych placówek należy:

- zaspokojenie całodziennego wyżywienia;
- zaspokojenie potrzeb towarzyskich i kulturalnych;
- organizowanie terapii zajęciowych;
- zapewnienie zabiegów usprawniania leczniczego.

Na terenie naszego Powiatu nie ma dziennego domu pomocy społecznej.

Środowiskowe domy samopomocy

Misja środowiskowego domu samopomocy dokonuje się poprzez przywracanie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w życiu osób z różnego rodzaju zaburzeniami. Domy środowiskowe są ściśle powiązane z potrzebami określonej społeczności lokalnej. Mają na celu włączenie podopiecznego w życie tej społeczności i wyrobienie umiejętności samopomocy, tj umiejętności wzajemnej pomocy, inspirowanie powstawania grup wsparcia dla osób będących w domu oraz ich rodzin.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Organem prowadzącym ten Dom jest gmina.

Zakłady opiekuńczo-lecznicze

Zakład opiekuńczo-leczniczy to zakład stacjonarny udzielający całodobowych świadczeń zdrowotnych, obejmujący swym zakresem leczenie, pielęgnację rehabilitację osób

nie wymagających hospitalizacji oraz zapewnia im pomieszczenia i wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia.

Celem zakładu opiekuńczo-leczniczego jest: objęcie całodobową opieką i leczeniem osób, które przebyły ostrą fazę leczenia szpitalnego, mają ukończony proces diagnozowania, leczenia operacyjnego, lub intensywnego leczenia zachowawczego, nie wymagają już dalszej hospitalizacji, jednak ze względu na stan zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru lekarskiego, profesjonalnej pielęgnacji.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego od 1 stycznia 2008 r. nie funkcjonuje Zakład Opiekuńczo-Leczniczy.

Prywatne domy opieki

Działają na takich zasadach jak domy pomocy społecznej, prowadzone przez powiaty.

Hospicja

Starzenie się społeczeństw stawia przed społeczeństwem nowe wyzwania. Osoby w podeszłym wieku często cierpią na przewlekłe i nieuleczalne choroby. Zachodzi konieczność stworzenia systemu opieki paliatywnej.

Według WHO opieka paliatywna (hospicyjna) jest to wszechstronne, aktywne działanie, które ma na celu zaspokojenie wszystkich potrzeb pacjenta na nie poddającą się leczeniu przyczynowemu, zagrażającą życiu i postępującą chorobę. Hospicjum nie tylko pomaga umierającemu pacjentowi, ale także jego rodzinie, zarówno podczas choroby, jak i w okresie żałoby. Głównym celem hospicjów jest przedłużenie życia chorego. Celem hospicjów jest uczynienie ostatniego okresu życia jak najbardziej wartościowym i godnym.

Opieka paliatywna jest sprawowana w:

- hospicjach domowych (wolontariusze jeżdżą do domu chorego),
- hospicjach stacjonarnych.

Istnieją także stacjonarne oddziały hospicyjne, które są częścią szpitali.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego nie ma hospicjum stacjonarnego, natomiast istnieje hospicjum domowe, prowadzone przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nowe Życie”.

ROZDZIAŁ III KIERUNKI DZIAŁAŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2008-2015

3.1. PODSTAWY PRAWNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Do najważniejszych aktów prawnych dotyczących pomocy społecznej należą:

1. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1991 r. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493).
7. Akty wykonawcze do ustaw.

3.2. ZADANIA POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku 1999 został wprowadzony nowy podział terytorialny państwa. Zostały utworzone powiaty, a wraz z nimi na samorząd nałożono nowe zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, między innymi w zakresie polityki społecznej, prorodzinnej, oraz wspierania osób niepełnosprawnych.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie (w miarę możliwości) do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej, dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym;
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie;
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Na terenie Powiatu Włoszczowskiego funkcjonują jednostki, działające w sferze pomocy społecznej, takie, jak:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy we Włoszczowie.
2. Dom Pomocy Społecznej we Włoszczowie.
3. Świętokrzyski Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonki” filia we Włoszczowie.
4. Polski Związek Niewidomych – Oddział Świętokrzyski-Koło we Włoszczowie.
5. Stacja Opieki Caritas.
6. Stowarzyszenie „Wspólny cel”.
7. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.
8. Polski Związek Rencistów i Inwalidów – Zarząd rejonowy we Włoszczowie.
9. Stowarzyszenie Pomocy „Arka Noego”.
10. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta.
11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Na terenie Powiatu utworzono Rodzinny Dom Dziecka, Punkt Interwencji Kryzysowej, oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Powiat napotyka nadal jeszcze na wiele problemów. Brakuje mieszkań chronionych dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze; ognisk wychowawczych, świetlic socjoterapeutycznych; placówek pobytu czasowego i stacjonarnego dla dzieci, hospicja, hotelu, domu samotnej matki.

W takiej sytuacji potrzebne są działania i środki finansowe na utworzenie bazy instytucjonalnej.

Do zadań Powiatu z zakresu pomocy społecznej, określonych w ustawie o pomocy społecznej należą w szczególności:

1. Zadania własne, do których zalicza się:

- opracowywanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionych z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- pomoc osobom, mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy;
- pomoc osobom, mającym trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż 1 gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;

- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- podejmowanie innych działań, wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej;
- utworzenie i utrzymywanie Powiatowego Centrum Pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań, wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

3.3. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Art. 112 ust. 1 Ustawy o pomocy społecznej wskazuje, iż „zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne – **powiatowe centra pomocy rodzinie**”. Wchodzą one w skład powiatowej administracji zespolonej.

Adresatem pomocy społecznej jest rodzina. Pomoc rodzinie ma polegać na: zaspokojeniu podstawowych i niezbędnych potrzeb życiowych, aby mogła wypełniać swoje funkcje w sposób niezakłócony.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie jest samodzielną jednostką organizacyjną Powiatu Włoszczowskiego, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Zostało powołane Uchwałą Nr VIII/26/99 Rady Powiatu Włoszczowskiego z dnia 28 kwietnia 1998 r.

Podstawowym dokumentem, na podstawie którego działa Centrum jest Regulamin Organizacyjny.

PCPR działa na obszarze Powiatu Włoszczowskiego, a jego siedzibą jest miasto Włoszczowa.

Wykonuje zadania własne Powiatu, dotyczące pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, wspierania osób niepełnosprawnych i współpracuje z organizacjami pozarządowymi

Pracą Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie kieruje kierownik, powoływany przez Zarząd Powiatu.

W strukturze organizacyjnej Centrum funkcjonują następujące jednoosobowe stanowiska pracy:

- stanowisko do spraw opiekuńczo-wychowawczych;
- stanowisko do spraw rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych;
- stanowisko do spraw obsługi osób niepełnosprawnych;
- stanowisko do spraw obsługi finansowej;
- stanowisko do spraw obsługi kadrowej.

Przy PCPR działa Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Zainteresowani działalnością PCPR:

**Klienci – korzystający z usług
Administracja samorządowa
Administracja rządowa
Pracownicy
Organizacje pozarządowe**

Przyszli zainteresowani działalnością PCPR:

**Wspierający finansowo (pozyskiwanie dodatkowych środków)
Wolontariusze
Społeczność Powiatu.**

Wizja

Po rozpoznaniu samej instytucji, jej otoczenia, znając problemy jakimi ma się zająć można wypracować wizję Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – podstawę planu strategicznego:

**CHCEMY ABY POTRZEBUJĄCYM WSPARCIA
MIESZKAŃCOM POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO ŻYŁO
SIĘ LEPIEJ**

Misja

Misją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest:

**POPRAWA SYTUACJI ŻYCIOWEJ MIESZKAŃCÓW
POWIATU**

W szczególności:

**Pomoc rodzinom
w sytuacji kryzysu**

**Wspieranie
integracji
osób
niepełnosprawnych**

**Aktywizacja
środowiska
seniorów
Powiatu
Włoszczowskiego**

**Wspieranie
rodzinnych form
opieki zastępczej**

**Pomoc w
usamodzielnieniu
się dzieci
opuszczających
PO-W, rodziny
zastępcze**

3.4. INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE WŁOSZCZOWSKIM

Wykaz jednostek i placówek pomocy społecznej w Powiecie Włoszczowskim

L.p.	Nazwa	Adres	Telefon/faks
1.	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	ul. Wiśniowa 10 29-100 Włoszczowa	(0-41)3944993
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Partyzantów 14 29-100 Włoszczowa	(0-41) 3943261
3.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Koniecpolska 20 29-100 Włoszczowa	(0-41)3942038 (0-41)3942039
4.	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Broniewskiego 7a 29-100 Włoszczowa	(0-41)3942337
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Spółdzielcza 12 29-120 Kluczewsko	(0-44)7814246 wew. 14 fax (0-44)7814224
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Macierzy Szkolnej 1 29-105 Krasocin	(0-41) 3917026 fax (0-41) 3917010
7.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Moskorzew 42 29-130 Moskorzew	(0-34) 3542003
8.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Radków 99 29-135 Radków	(0-34) 3541120
9.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Ogrodowa 1 29-145 Secemin	(0-34)3556017
10	Rodzinny Dom Dziecka	ul. Mickiewicza 29-100 włoszczowa	x

W Powiecie Włoszczowskim funkcjonują organizacje pozarządowe takie, jak:

1. Świątokrzyski Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonki” filia we Włoszczowie.
2. Polski Związek Niewidomych – Oddział Świątokrzyski-Koło we Włoszczowie.
3. Stacja Opieki Caritas.
4. Stowarzyszenie „Wspólny cel”.
5. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.
6. Polski Związek Rencistów i Inwalidów – Zarząd rejonowy we Włoszczowie.
7. Stowarzyszenie Pomocy „Arka Noego”.
8. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta.

3.5. ANALIZA SWOT-SZANSE I ZAGROŻENIA

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none">1. Rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej.2. Korzystne położenie geograficzne.3. Rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń.4. Opieka zdrowotna skierowana na profilaktykę i leczenie.5. Współpraca z innymi ośrodkami pomocy społecznej.6. Wykwalifikowana kadra.7. Ustawiczne szkolenie, doskonalenie zawodowe kadry.8. Polityka zatrudnienia osobom niepełnosprawnym w oparciu o środki PFRON.9. Pomoc osobom niepełnosprawnym z wykorzystaniem środków PFRON.10. Tworzenie nowych miejsc pracy.11. Preferowanie zdrowego stylu życia mieszkańców.12. Współpraca między jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.13. Rozwój bazy turystycznej i agroturystycznej.14. Możliwość korzystania z europejskich funduszy pomocowych15. Realizacja programów powiatowych.	<ol style="list-style-type: none">1. Zarobkowa emigracja ludności.2. Wzrastająca liczba bezrobotnych i zubożenie społeczeństwa.3. Niski przyrost naturalny i postępujące „starzenie się” społeczeństwa.4. Wzrost osób uzależnionych.5. Niedostateczne dofinansowanie oświaty, służby zdrowia i pomocy społecznej.6. Brak motywacji dzieci i młodzieży do kształcenia.7. Bariery ograniczające dostęp do pracy: brak lub niskie kwalifikacje, wiek.8. Degradacja wartości rodzinnych.9. Postępująca apatia i zniechęcenie społeczeństwa.10. Ograniczona liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.11. Zmniejszenie środków finansowych z PFRON.12. Brak stabilnych przepisów, dotyczących pomocy społecznej.13. Brak postaw prospołecznych.14. Ograniczona ilość specjalistów: pracowników socjalnych, terapeutów.15. Konieczność rozszerzenia infrastruktury o placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i specjalistyczne.16. Wzrost przestępczości.17. Ograniczone zasoby mieszkaniowe.

3.6. ANALIZA SWOT – MOCNE I SŁABE STRONY

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na szczeblu samorządu powiatowego. 2. Dobrze funkcjonujący system organizacyjny ośrodków pomocy społecznej. 3. Wykwalifikowana kadra systemu pomocy społecznej. 4. Dostrzeganie potrzeb osób niepełnosprawnych. 5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. 6. Udzielanie pomocy finansowej oraz pracy socjalnej rodzinom zastępczym. 7. Specjalistyczne poradnictwo (prawne, psychologiczne). 8. Likwidacja barier osobom niepełnosprawnym. 9. Zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej w każdej gminie. 10. Rozwinięta sieć szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego. 11. Odpowiednie kwalifikacje kadry pedagogicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Migracja i emigracja zarobkowa ludności. 2. Rosnące bezrobocie i ubóstwo. 3. Niedostateczna opieka nad ludźmi starszymi. 4. Postępująca patologia życia społecznego. 5. Rozpad rodzin spowodowany migracją i emigracją oraz problemami natury finansowej. 6. Niedostateczna opieka systemowa nad ludźmi niepełnosprawnymi. 7. Brak ośrodka dziennego dla niepełnosprawnych dzieci. 8. Bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej. 9. Mała aktywność niepełnosprawnych bezrobotnych w poszukiwaniu pracy. 10. Brak budownictwa komunalnego i mieszkań socjalnych. 11. Słabo rozwinięta sieć wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 12. Brak mieszkań chronionych. 13. Brak rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. 14. Mała ilość zawodowych rodzin zastępczych. 15. Utrudniony dostęp do lekarzy, zwłaszcza specjalistów. 16. Zbyt małe zabezpieczenie opieki stomatologicznej – zbyt wąski zakres bezpłatnych świadczeń.

3.7. CELE STRATEGICZNE

Na podstawie przeprowadzonej analizy struktury i funkcjonowania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz najważniejszych problemów społecznych Powiatu Włoszczowskiego określono wizję i misję instytucji. One zaś stanowią podstawę do wyznaczenia celów strategicznych, najistotniejszych, priorytetowych celów Centrum.

Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysu

A. PRZYWRÓCENIE PRAWDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA, ZAPOBIEGANIE ROZPADOWI RODZIN, KTÓRE ZNAJDUJĄ SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ (szeroko pojętej – ze względu na problemy zaprezentowane w diagnozie)

Wspieranie integracji osób niepełnosprawnych

B. ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, UMOŻLIWIENIE PEŁNOPRAWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNYM (zaspokojenia potrzeb edukacyjnych, bytowych i emocjonalnych).

Aktywizacja środowiska seniorów Powiatu Włoszczowskiego

C. WALKA ZE STEREOTYPEM CZŁOWIEKA STAREGO, ZAPOBIEGANIE UBOŻENIU I WYCOFANIU Z ŻYCIA SPOŁECZNEGO

Poprawa funkcjonowania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

D. USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI PRZEZ PRACOWNIKÓW

3.8. CELE KRÓTKOTERMINOWE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Włoszczowskiego obejmuje lata 2008-2015. Cele krótkoterminowe to mierzalne uszczegółowienia przyjętych celów strategicznych, którym przypisane zostaną konkretne rozplanowane w czasie zadania. Wykaz celów krótkoterminowych nie ma charakteru zamkniętego. Może być na bieżąco zmieniany i uzupełniany.

Do najważniejszych celów krótkoterminowych Powiatu Włoszczowskiego należy:

A. PRZYWRÓCENIE PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA RODZIN, ZAPOBIEGANIE ICH ROZPADOWI ORAZ POMOC RODZINOM, ZNAJDUJĄCYM SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ.

Propagowanie wzorca prawidłowo funkcjonującej rodziny

Udzielanie wsparcia emocjonalnego, informacyjnego rodzinom nie funkcjonującym prawidłowo w celu zapobieżenia poważnemu kryzysowi

Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy oraz pomoc w normalizacji egzystencji

Propagowanie zastępczego rodzicielstwa jako skutecznego sposobu zapewnienia opieki dzieciom pozbawionym pieczy rodziców

Pomoc osobom opuszczającym placówki opiekuńczo wychowawcze, rodziny zastępcze lub inne formy opieki w procesie usamodzielnienia

B. ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, UMOŻLIWIENIE PEŁNOPRAWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNYM (ZASPOKOJENIA POTRZEB EDUKACYJNYCH, BYTOWYCH I EMOCJONALNYCH).

Stałe poradnictwo dla osób niepełnosprawnych-mieszkańców Powiatu Włoszczowskiego

Udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w działaniach mających na celu poprawę jakości życia i efektywne radzenie sobie ze stresem niepełnosprawności

Uświadomienie społeczności lokalnej i władzom samorządowym skali zjawiska

Zmiana obrazu osób niepełnosprawnych jako bezradnych i zdanych tylko na łaskę innych

Świadczenie pomocy finansowej istotnych celu likwidacji barier architektonicznych, pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny

Wspieranie zakładów pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne

C. WALKA ZE STEREOTYPEM CZŁOWIEKA STAREGO, ZAPOBIEGANIE UBOŻENIU I WYCOFANIU Z ŻYCIA SPOŁECZNEGO

Rozeznanie potrzeb seniorów z Powiatu Włoszczowskiego

Stałe poradnictwo (w tym telefoniczne) dla osób starszych i niepełnosprawnych z terenu Powiatu

Aktywizacja seniorów

Zmiana stereotypu człowieka starego-praca ze społecznością lokalną, rodzinami seniorów i z nimi samymi

D. USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI

Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji pracowników, zapewnienie jak najwyższego standardu świadczonych usług

Pozyskanie nowych partnerów społecznych, współpraca z innymi instytucjami

Stworzenie obrazu Centrum jako instytucji rzeczywistego wsparcia dla mieszkańców Powiatu Włoszczowskiego

3.9. HARMONOGRAM REALIZACJI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Włoszczowskiego zawiera wytyczne, dotyczące kierunków działań Powiatu na najbliższe 7 lat. Wskazuje pożądane stany rzeczy, do których osiągnięcia Powiat ma zamiar dążyć, które pragnie realizować. Przyjęte cele stanowią podstawę, wokół której zostanie zorganizowana cała działalność. Realizacja każdego z nich (względnie pojawiających się nowych) będzie możliwa dzięki stworzeniu konkretnego, krótkoterminowego programu celowego.

3.10. OCENA REZULTATÓW

Opracowanie Strategii, tworzącej ramy działania na lata 2008-2015 i praca, w oparciu o konkretne programy celowe, powstające na bieżąco w przypadku pozyskania środków finansowych, umożliwią skuteczną ewaluację rezultatów.

Ocena realizacji każdego krótkoterminowego programu nastąpi po jego zakończeniu. Dzięki temu możliwe będzie określenie miejsca, w którym znajduje się Powiat na drodze do osiągnięcia wyznaczonej wizji i wprowadzanie koniecznych korekt.

3.11. BUDŻET

- środki z budżetu Powiatu;
- środki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- środki z budżetu jednostek pomocy społecznej;
- środki z budżetu państwa;
- środki pozyskiwane z Unii Europejskiej.

PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Włoszczowskiego ma w założeniu pełnić rolę schematu integrującego działania poszczególnych uczestników życia społecznego w regionie.

Podstawową jej funkcją powinno być, z jednej strony dostarczanie podmiotom polityki społecznej, w tym pomocy społecznej oraz mieszkańcom informacji o uwarunkowaniach rozwoju infrastruktury społecznej, z drugiej zaś deklaracją i zobowiązaniem władz Powiatu do podjęcia określonych przedsięwzięć i działań.

Wspólne dążenie do poprawy jakości Powiatu wpływa na poprawę wizerunku środowiska lokalnego na zewnątrz, powodując tym samym wzrost atrakcyjności regionu, na przykład dla potencjalnych inwestorów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Włoszczowskiego to dokument bazowy, dzięki któremu będzie można osiągnąć cele strategiczne i operacyjne.

Strategia ma na celu przede wszystkim wzmocnienie postaw aktywnych, poprzez współdziałanie instytucji nie tylko sektora pomocy społecznej.

BIBLIOGRAFIA

1. A. Rajkiewicz, J. Supińska, M. Księżopolski „Polityka społeczna”- Biblioteka Pracownika Socjalnego, Katowice 1998 r.
2. T. Kaźmierczak, M. Łuczyński „Wprowadzenie do pomocy społecznej” – Biblioteka Pracownika Socjalnego, Warszawa, 1996 r.
3. J. Kwaśniewski „Praca socjalna, pomoc społeczna, BPS, Warszawa, 1995 r.
4. J. Auleytner „Polityka społeczna, stan i perspektywy”, Warszawa, 1995 r.
5. K. Wódz „Praca socjalna w środowisku zamieszkania”, BPS, Warszawa, 1996 r.
6. T. Sołtysia „Sieroctwo społeczne- przyczyny, objawy, skutki i sposoby jego zapobiegania w aktualnej rzeczywistości społecznej kraju”, Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna, Włocławek, 1998 r.
7. ”Polityka Społeczna”- miesięcznik poświęcony pracy i sprawom socjalnym.
8. B. Rysz-Kowalczyk „Społeczne kwestie starości”, Ośrodek Badań Społecznych, Gdańsk-Warszawa, 1996 r.
9. T. Sakowicz, A. Kieszowska „Miejsce rodziny i szkoły w profilaktyce uzależnień”, Wyd. Jedność, Kielce 2003 r.
10. Dwumiesięcznik „Niebieska linia”.
11. Dane Głównego Urzędu Statystycznego, pozyskane ze stron internetowych.
12. Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013, służąca realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013.
13. Sprawozdania roczne Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Włoszczowskiego obejmujące lata 2002-2005.
14. Biuletyn Informacyjny Ochrony Zdrowia S-04 i S005 „Statystyka ogólna”- Kielce 2005, 2006.
15. Józefa Brągiel, Alicja Kurcz „Pracownik socjalny-wybrane problemy zawodu w okresie transformacji społecznej”.
16. Carole Sutton: Psychologia dla pracowników socjalnych”.
17. Ustawa o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r. Nr 64 poz. 593)